

ГЪУАЗЭХЭМ Я ТХЫЛЪЫР

ГЪУАЗЭХЭМ Я ТХЫЛЫР

ПЭУБЛЭ ПСАЛЪЭ

Фыцлагъэ ЛъапIэр зэдзэкIынымкIэ институт
Мэзкуу, 2026

ГЪУАЗЭХЭМ Я ТХЫЛЪЫР

Пэублэ псалъэ

Тхыгъэ ЛъапІэм щыщу адыгэбзэкІэ
зэрадзэкІа тхылъхэм я электрон
жыпхъэхэмрэ аудиощапхъэхэмрэ фэ
къыщывгъуэтыфынуц Тхыгъэ ЛъапІэр
зэдзэкІынымкІэ институтым
и сайтым ibt.org.ru/ru/media?id=KBD

Тхылъыр зэрызэхэтыр

1:1–3:6 Хэзышэ ыхьэм налуэ ещӀ тхылъым тхыдэмрэ дин щӀэныгъэмрэ и лъабжьэу зэрыщытыр.

3:7–16:31 ыхьэ нэхъыщхьэм къыщыгъэлъэгъуэжашӀ исрәил лъэпкыыр кытрагъэзэжурэ Тхьэм пылукӀуэту зэрыщытамрэ ахэм гъуазэ яхуэхъуа исрәил пщыкӀутым я луэхушӀафэмрэ.

17:1–21:25 КӀэух ыхьэм къыщыхъашӀ теплъэгъуитӀ, исрәил лъэпкыым Тхьэр зыгъэгубжь мыхъумышӀлагъэхэр ялэжь зэпыту псэу зэрыхъуар лупшӀ яшӀу.

Тхылъыр зытеухуамрэ зыхуэгъэпсамрэ

Гъуазэхэм къыщыгъэлъэгъуэжашӀ исрәил лӀакъуэхэм я гъашӀлэр нэхъ гугъуу щыщыта лъэхъэнэхэм ящыщ зы – Хьэнэнейр къышӀазэуам щегъэжьауэ пащтыхъ шамыла земаныр къыхиубыдэу. «Нун и къуэ Йушэ и тхылъыр» зытетыхыжь къэзэуныгъэхэр исрәилхэм къащехъулам, зыӀэрагъэхъа Хьэнэней щӀыналъэм иса лъэпкъхэр псори ирахуатэкъым, иныкъуэр къызыханат.

«Гъуазэхэм» и хэзышэ ыхьэм къызэрыщыгъэлъэгъуащи, земаныр кӀуэурэ, исрәилхэм хьэнэнейхэм я хабзэмрэ дин зехъэкӀэмрэ къащтэу шӀадзащ, абыкӀэ Тхьэр ягъэгубжьу. АдэкӀэ тхылъыр зытеухуам щыгъуазэ дызышӀ ыхьэм къыхошӀ исрәилхэм я щыуагъэм гу лъатэжыну, Езым зыхуагъэзэжыну Тхьэм мызэ-мытӀлэу лӀмал къазэрыритар.

ыхьэ нэхъыщхьэм куэдрэ къыщытрегъэзэж зы луэху зэкӀлӀыкӀуэкӀэ:

- исрәилхэм гуэныхъ ялэжь;
- ялэжьа гуэныхьыр яригъэпшыныжыну, Тхьэм гъунэгъу лъэпкъхэр къатрегъауэ;

- исрәилхэр Тхьэм йолъәу гушлэгъу къахуишлыну;
- Тхьэм гъуазә къахуегъаклуэ, лъәпкъыр къригъәлыну.

Гъуазэхэр къыхэзыхыр Тхьэр арат, ауэ ахэр цыху гуэ-ныхышлаклуэу къәнәжти, яләжъ псор пэжагъым теттәкъым. Бийм теклуа нәужь, лъәпкъыр абы и пәклә ила псәуклә мыхъумышлэм теувәжт, уеблэмә куэдрә къәхъут гъуазә дыдәми апхуэдәу шишлә. Абы шыгъуәми зытетам теувәж къудей мыхъуу, япәрейхәм нәхрә нәхь куууэ гуэныхь яләжът. Исрәилхәм я теклуэныгъәхәм тхылъым и пәшлә-дзәм хәләтыклауэ шытепсәлъяхъмә, шиухым деж зәхәхауэ къышылуэташ я мыхъумышлагъәхэр.

Кләух лыхъмә къышыгъәлъягъуаш гулэгъуэ дыдәу теплэгъуит. Абыхәм белджылы яшл а зәманым исрәилхәм яла зәхәтыклә зәхәзәрыхьар, «хәти езым флэтәрэзыр» иләжъу (21:25). Тхылъыр зытхам къытригъәзәжурә желә: «А зәманым исрәилиым иджыри пащтыхь иләтәкъым». Абы гугъә къыхош Тхьэм Езым хуәпәж цыху исрәилхәм пащтыхьу къахуигъәклуэну, ар лъәпкъым я къегъәлаклуэ хъуну. Апхуэдә пащтыхь исрәилхэр хуабжъу зәрыхуэ-ныкъуэмклә «Гъуазэхәм я тхылъыр» шыхьәт мәхъу.

Исрәил пащтыхьыгъуэр зәрызәфлэуваращ къыклә-лъыклуэ тхылъхэр зытеухуар: «Аруфәт», «Пащтыхьхәм я япә тхылъыр».

ЯПЭ ЫХЬЭ

Ехьудейхэмрэ шамхьунхэмрэ хьэнэнейхэм

зэрэзэуар

1 ¹ Нун и кьуэ Йушэ дунейм щехыжым, исрәилхэм ТХЬЭМ|ТХЬЭ зыхуагъэзащ: «Дэ тцыщү хьэнэнейхэм япэ улыныр езыдзынур хэт?» – жаләри.

² ТХЬЭМ и жәуапри кьалъэлэсыжащ: «Ехьудейхэр япэ ирещ. Ахэращ Сэ а щыгур зи лэмышцлэ ислъхьэр».

³ Ар щызэхахым, ехьудей зауэлхэм я кьуэш шамхьунхэм хуагъэуащ: «Фыкътыдгуэувэрэ дэ кьытлъыса щыналъэм хьэнэнейхэр идвгъэхумэ, дэри фэ кьыфлъыс щы ыхьэм папщлэ дывдзэуэжынщ». Шамхьунхэр абыклэ арэзы хьуащ.

⁴ Ехьудей зауэлхэр зәуаплэм щылухьэм, хьэнэнейхэмрэ пәризейхэмрэ зэрәтеклуэн кьару ТХЬЭМ кьаритри, Бэзэч деж бийм щыщү цыху минипщл щыхагъэшлэщ. ⁵ Абдеж Адоний-Бэзэч пащтыхьым лууэщ, зауэ гуащли иращләклри, хьэнэнейхәри пәризейхәри зәтрауклэщ. ⁶ Адоний-Бэзэч пащтыхьыр яләщләклри цләпхьуэжат, ауэ кләлбеләщ, кьаубыдыжри и ләпхьуамбәшхуэ-ләпхьуамбәшхуэхэр хуагъэщащ.

⁷ «Зи ләпхьуамбәшхуи ләпхьуамбәшхуи пызгъэщыгъа пащтыхь блыщлыр шхыным кләрыщэщахэр кьащыпыжу си ләнэ цлэгъым цлэзгъэсати, Тхьэм схуәфащэр кьызищләжащ», – кьыгурылуэжат иужьым Адоний-Бэзэч пащтыхьым. Ар Ерусәлим яшәри абы щыләжащ.

⁸ Ехьудей зауэлхэр Ерусәлим теуәри кьащтащ, кьаләр ягъәсри дәсхэр джәтәщхьәрыклуэ ящлэщ. ⁹ Итланэ я ләщэр бгылбәхәми, Нәджәб пшахьуәщлми, кьухьәплэ бгы жьәгъухәми щыпсәу хьэнэнейхэм дежклэ ягъэзащ. ¹⁰ Хьәуран (япәм Кьәрәтәрбәклэ зәджәу щытам) щыпсәу хьэнэнейхэм зрапщытри, Шәшай, Ахьиймән, Тәлмай сымә, я ләпкьхәри дәклуэу, зәтрауклэщ.

¹¹ Адэклэ яунэтлащ Дыбирклэ (Къэрэтсэфэрклэ зэджэу шытам).

¹² Хьэлэб ехьудейхэр къыгъэгугъащ: «Къэрэтсэфэр теуэу къэ-
зыштэфым сипху лэхьса щхьэгъусэу естынуц». ¹³ Ар зыху-
зэфлэкар Хьэлэб и къуэш нэхьыщлэ Чыназ и къуэ лэтнэилщ.
Арати, Хьэлэб ипху лэхьса лэтнэил щхьэгъусэу иритащ.

¹⁴ Зы махуэ гуэр лэхьса и дыщым клуэжт. Ар хуейт и адэм щлы
лэхьа щхьэклэ елъэлунуи, абыклэ лэтнэил хуит зыкъыригъэщлащ.
Къэсыжу шыдым къеха лэхьса и адэр къеупщлащ: «Сытым
укъытхуихьыжа, си хьыджэбз?»

¹⁵ «Уи нэфл къысщыхуи, си адэ, – къыригъэжыащ лэхьса, –
Нэджэб пшахьуэщлым сыщыпсэун хуейуэ лы сыщептаклэ,
псынэхэри къызэтыж». Хьэлэб и пхьум и лъэлур хуигъэзащлэри,
Ипщэ псынэри Ищхьэрэ псынэри иритащ.

¹⁶ Мусэ и шыкьу адэм къытепщлыкла къэней лъэпкьыр ехьу-
дейхэм я гъусэу Йэрыхьуэ къалэ^а иклри Нэджэб щылэ Ехьудей
пшахьуэщлым клуащ, Арэд къалэм и лэшэлыашэм щыпсэухэм
яхэтлысхьащ.

¹⁷ Ехьудей зауэлхэр, я шамхьун къуэшхэр ящлыгъуу, хьэнэ-
нейхэр щыпсэу Сыфат къалэм теуэри, къанэ щымылэу ТХЬЭМ
хуагъэклүэдащ^б. Аращ а къалэм Хьуэрымэклэ^с еджэ щлэхьуар.

¹⁸⁻¹⁹ ТХЬЭР я гъусащ ехьудей зауэлхэм. Абыхэм зылэрагъэ-
хьащ бгыльэхэр. Абы иужьклэ ехьудейхэм къащтащ тафэм щылэ
къалэхэу Джазэ, Ашкьэлэн, Акурэн, абыхэм я лэшэлыашэр,
ауэ, къалэдэххэр гъушл *хьэкуэстыгуклэ* | *Хьэкуэстыгу*
къызизэгъэпэщати, дахуфактым. ²⁰ Мусэ жиэгъауэ зэрыщытам
тету, Хьэлэб Хьэуран къалэр къылыбьсри, Анакъ лъэпкьищми
ар къаригъэбгынащ.

^а 1:16 Журт. «Чыщлыбжьей къалэ».

^б 1:17 Журтыбзэ псалэм къыкыр ТХЬЭМ хьэпшыпхэр е цыхухэр
телуэнырщ. Апхуэдэм деж ахэр ягъэклүэд хабзэт.

^с 1:17 Журтыбзэклэ «хуэгъэклүэдын» жиэу къокл.

**Адрей истрэил ллакъуэхэм хьэнэнейхэр
цлыналъэм къызэрыранар**

²¹ Бенамин и ллакъуэм ялъэклактым Ерусалим шыпсэу еусейхэр ирагъэкпынэу. Абы нобэми шызэдопсэу еусейхэри бенаминхэри.

²²⁻²³ Исуф и ллакъуэри Бэтлэл (япэм абы Лузклэ еджэрт) теуати, ТХБЭР абы я гъусэт. Япэ ирагъэща тласхъэщлэххэм ²⁴ кълалэм къыдэкла цлыхухъур кълалъагъури зыхуагъэзащ: «Кълалэм удыхъэ зэрыхъунур дыгъэлъагъуи, ди зэран уэдгъэклынктым». ²⁵ Дыхъа зэрыхъунур кълагуригъалуэри, кълалэр джатэклэ ирахаш, ауэ кълахуэбзэгуфла цлыхухъумрэ и унагъуэмрэ гушлэгъу хуашлащ. ²⁶ Ар хьэтхэм я цлым лэпхъуэри Луз зыфлища кълалэр шиухуаш. Нобэми апхуэдэуш абы зэреджэр.

²⁷ Минаш и ллакъуэм ирахуфактым Бэтшан, Тэлэнэч, Даур, Еблэлэм, Мэдждыдэ кълалэхэми абы япэгъунэгъу жылэхэми шыпсэу хьэнэнейхэр, ахэри я цлыгум кьинэжыфащ. ²⁸ Истрэилыр нэхъ лъэщ хъуа нэужь, хьэнэнейхэр щхъэхуимыт ящлащ, ауэ я цлыгум ирахуактым.

²⁹ Ефрэлим и ллакъуэми Джэзэр дэс хьэнэнейхэр зэхэзехуэн ящлактым, я плэ къланэжауэ зэдэпсэурт.

³⁰ Кълыдахуактым Заблун и ллакъуэми Кълытрэунрэ Нэхъэлалрэ дэс хьэнэнейхэр, я щхъэ хуимытыж ящлами, зыдагъэпсэурт.

³¹ Ашир и ллакъуэми лэкуэ, Саидэ, Ахълэб, Аклэзибэ, Хьэлбэ, Афэкъ, Архъуб кълалэхэм шыпсэу хьэнэнейхэр дахуфатэктым, ³² я цлыр кълытрахыфатэктым, ядэпсэурт.

³³ Нэхуталий и ллакъуэми яхузэфлэлактым Бэтшэмэшрэ Бэтэнатрэ шыпсэухэр кълрахуну, ауэ щхъэхуимыт ящлауэ цлыр зей хьэнэнейхэм ядэпсэурт.

³⁴ Дан и ллакъуэр амэрейхэм бгым ираубыдауэ, тафэм кълрагъэхтэктым. ³⁵ Амэрейхэр, япэми хуэдэу, Хьэрэс бгым, Айалон, Шэлэлбим кълалэхэм гушхуауэ шыпсэурт, ауэ Исуф и

лакъуэм я къарур зэщлэува нэужь, ахэри щхьэхуимыт ящлащ.
³⁶ Амэрейхэм я гъунапкъэр лэкърэб лъагаплэм, Сэла деж, къы-
 щехьэрти адэкӀэ зиубгъурт.

ЕТИУАНЭ ИХЬЭ

ТХЬЭМ и Мелыгычир исрэилхэм къазэрегияр

2 ¹ ТХЬЭМ и псалъэхэр исрэилхэм къажрилэну и Мелы-
 гычир Джылджэл къыкӀри Бэхым къэкӀуащ: «Мысырым
 фыкъысшыжри фи адэжхэр быдэу щлэгъэгугъа щыгум
 фыкъэсшащ. Жыслэгъат: „Зэи сепцӀыжынкъым фэсцӀы-
 лла *lyagъэм|lyagъэ*, ² фэри фыкъыздэкӀуа щыплэм щыпсэ-
 ухэм *lyagъэ* евыщӀылӀэ, я къурмэн щыплӀэхэри зэтефкъутэ“.
 ФыкъызэдӀуакъым. Сытым щхьэкӀэ? ³ НывжызолӀ-тӀэ иджы
 ахэр зэрыфхэзмыхунур, фи лъэм банэу зэрыхэлъынур, я тхьэ-
 хэри гъэпцӀаплӀэ зэрыфхуэхунур».

⁴ ТХЬЭМ и псалъэхэр исрэилхэм цызэхахым, зэщлэгъуэгащ,
⁵ икӀи ар къыщыхъуа щыплэм Бэхым^а флащащ. Абдежым
 ТХЬЭМ къурмэн цыхуащлащ.

Исрэилхэм аргуэру Тхьэм и ней къызэралэжьар

⁶ Йушэ цӀыхухэр иутӀыпщыжа нэужь, щхьэж и цӀы Ӏыхьэр
 иубыдыжыну зэбгрыкӀыжат. ⁷ Йушэ псӀэху цӀыхухэр ТХЬЭМ
 хуэпэжат. Йушэ щымыпсӀэужми, ТХЬЭМ Исрэилым хуи-
 лэжъа Ӏуэху гъуээзджэхэр зи нэгү цӀэкӀа нэхъыжьхэр псӀэху,
 цӀыхухэр гъуэгу пэжым тетат.

⁸ Нун и къуэ Йушэ, ТХЬЭМ и цӀыхур, дунейм щехыжам,
 илъэсищэрэ щӀы ныбжъым итт. ⁹ Ар щыщӀалӀхьэжащ езым
 къылыбса щыплэм, Джэлэш бгым ищхьэрэкӀэ къыщыт ЕфрӀим
 бгылъэхэм ит Тэминэхъэрэс къалэм.

^а ^{2:5} ЖуртыбзэкӀэ «гъыхэр» жиӀэу къокӀ.

¹⁰ ТХЪЭМ флыгъуэу исрэллхэм яхуилэжьбар зи нэгү цлэ-
клахэр дунейм ехыжри, Ар зымыцлыху, Абы Исрэилиым хуи-
цлэхэм цымыгъуазэ цлэблэ къыдэклуэтеящ. ¹¹ ТХЪЭМ деж
нэмысын лүэхухэр ялэжьу, *Бэлэл|Бэлэл* хуэпщыллу хуежьащ
ахэр^а. ¹²⁻¹³ Лъэпкъыр Мысырым къызышыжа ТХЪЭР, адэжь-
хэм я Тхъэр, лэщлыб ящлащ. Зыдэпсэу лъэпкъхэм я тхъэхэм
зыдрагъэхъахэщ, абыхэм цхъэцэ хуащлу хуежьащ. Бэлэлрэ
Аштэрэтрэ|Аштэрэт хуэпщыллырти, я ТХЪЭМ и ней
къалэжьырт. ¹⁴ ТХЪЭМ и губжьыр исрэллхэм ятрикьутащ,
хъунцлэклуэхэм зэрапхъуэну хуит яхуицлри. Ахэр цлигъэ-
уващ яхъуреягъклэ къепщла бийм я бжьым, абы цыгъуэми
зэрызахъумэжын къару ябгъэдэмылъыжу. ¹⁵ Исрэилиым
зэуэну зыкъалэтыху, ТХЪЭМ и ней къащыхуэрти, бийр
къатригъаклуэрт, псалъэ быдэ къапигъэувам тету. Абыхэм
псэклэ бэлыхышхуэ ягъэвырт.

¹⁶ ТХЪЭМ исрэллхэм къахишырт хъунцлэклуэхэм къалэцлэ-
зыхын *гъуазэхэр|Гъуазэ*. ¹⁷ Ауэ гъуазэхэми я жылэм емыдалуэу,
нэгъуэщлытхъэхэм зыдрагъэхъэхуэрэ къепщлыжырт, абыхэм
зыхуагъэщхъырт. Ахэр тыншу теклат я адэжьхэр зытета гъуэгу
пэж ТХЪЭМ и унафэм цлэзыгъэтым. Ццапхъэ яхуэхъуатэ-
къым япэ итахэр.

¹⁸ Гъуазэу къахуигъаклуэм езы ТХЪЭР дэщлыгъути, ар
псэхуу исрэллхэр бийм щихъумэрт, залымхэм я хъэзабым игъэ-
цлэлухэр флэгъуэныхъ хъурти. ¹⁹ Ауэ гъуазэр дунейм зэрехыжу,
ахэр нэхъыклэжу гуэныхъцлэным хыхъэжырт, уеблэмэ нэгъуэ-
щлытхъэхэм яхуэпщыллынымклэ, захуэгъэщхъынымклэ я адэжь-
хэм теклуэжырт. Бзаджагъэу ялэжьымрэ ерыщагъымрэ лэщлыб
ящлыну хуейхэтэкъым.

^а ^{2:11} Бэвыгъэ тхъэлъэлухэм деж Бэлэл лыгъуэ-фызыгъуэ хузэрахъэрт,
сабийхэр къурмэн хуащлырт.

²⁰ Арати, Исрәлилым ТХБЭМ и ней кыщыхуапәри, жилащ: «Мы лъәпкыыр я адәжыхәм ещлыла луггәм шебәкыуаклә, жыслам кыщемыдәлуаклә, ²¹ Сәри Йушә ла нәужь мы щлыналъәм кыина лъәпкыхәм щыщу зыри исхужынукуктым. ²² А лъәпкыхәмклә исрәлилхәр згъәунәхунуш, я адәжыхәм ещхы, яхуәзгъәлъәгъуа гъуәгум тетынумә». ²³ Апхуәдә щлыкәклә, ТХБЭМ Йушә и ләмышлә иримыльхыгъа лъәпкыхәу мы щлыпләм исар адәкли иримыхуу кыщызәтринат.

ЕЩАНӘ ЙХЫӘ

Исрәлилхәм гъәунәхуакыуәу къахина лъәпкыхәр

3 ¹⁻² Хьәнәнәй щлыналъәм щеклуәклә зауэхәм языхәзри зи нәгу щләмыклахәр иригъәунәхуну, къащләхыуә щләбләр зәуәкләм хуигъәсэнү ТХБЭМ а щлыналъәм лъәпкы гуәрхәр кыринат. Мис ахәр: ³ фылистей пщитхур, хьәнәнәйхәр, сайдейхәр, Ливаным и Бәләл-Хьәрмән бгым щыщләдзауә Ләухьәмәт бгым нәсыху щыпсәу хыуийхәр. ⁴ ТХБЭМ исрәлилхәм я адәжыхәм Мусә къахуигъәхыа унафәхәр зәрагъәзашләр зыхуәдәр иригъәунәхуну кыигъәнәт а лъәпкыхәр.

⁵ Исрәлилхәр ядәпсәурт хьәнәнәйхәм, хьетхәм, амәрейхәм, пәризейхәм, хыуийхәм, еусейхәм. ⁶ Зыхәс лъәпкыхәм япхыу-хәр нысә яхуәхьурт, я кыуәхәр малъхыә ящлырт^а, я тхыәхәм хуәпщылырт.

ләтнәлил

⁷ Исрәлилхәм ТХБЭМ деж нәмысын лүәхухәр яләжыу хуежыащ: ТХБЭР, я Тхьәр, ләщлыб ящлри, Бәләлрә

^а ^{3:6} нысә яхуәхьурт... малъхыә ящлырт Тхьәм исрәлилхәм хуитыныгъә яриттәкыым нәгъуәщ! лъәпкыхәм къахәклә къашәнүи дәкыуәнүи. Еплъ Уәсят 7:3-4.

Ашэрэтрэ|Ашэрэт хуэпщыллу шладзащ. ⁸ТХЪЭМ и губ-жыыр кыитепсыхэщ Исрәилми, илъэсий енклэ ар Тлуашлэм и пащтыххэм ящыщ Куэшэнрыштэм и бжыым шигъэтащ.

⁹ТХЪЭМ дэлэпыкъуныгъэклэ щелъаум, Хьэлэб и къуэш нэхъыщлэ Чыназ и къуэ ләтнәил къегъэлакӀуэу къаритри, хуит къригъэщлыжащ. ¹⁰ләтнәил ТХЪЭМ и Псәр къыльәлэсщ, Исрәилым и гъуазэ хъури, зәуэну ежъащ. ТХЪЭМ абы и ләмышлэм Куэшэнрыштэм кърилъхьәри тригъәкӀуащ. ¹¹Илъэс плыщлклэ – ләтнәил ләху – щынальәм мамырыгъэ илъащ.

Ахьуд

¹²Аргуэрыжъти, исрәилхэм ТХЪЭМ деж нәмысын луэхухэр ялэжъу шладзэжащ. Аращ ТХЪЭМ мәуабей пащтыхь Ахьлән Исрәилым нэхърә нэхъ лъэщ щыщлари. ¹³Амонейхэмрә амә-лычхэмрә и *дарэгъуу|Дарэгъу* Ахьлән Исрәилыр хигъәщлащ, Йәрыхъуэ^а къаләри иубыдащ. ¹⁴Исрәилхәр мәуабей пащтыхь Ахьлән илъэс пщыкӀуйкӀлэ хуэпщылащ.

¹⁵Аргуэру абыхэм ТХЪЭМ гушлэгъукӀлэ елъәлуу зыщыхуагъазэм, къегъэлакӀуэу къаритащ Бенамин и лакъуэм щыщ Джәрий и къуэ Ахьуд лә сәмәгур^б. Исрәилхэм ар, *хьә-къуләу|Хьәкъулә* хьәпшып лъапӀэхәр хурагъэхьри, Ахьлән деж ягъәкӀуащ. ¹⁶Ахьуд ләфраклэ^с зи кӀыхьагъ джатә дзитӀ зәригъәпәщри, щыгъыным шлэгъәпщкӀуауэ, и куэ ижъым кләрилъхьащ. ¹⁷Арати, ар, хьәкъуләр зылыгъынухәри и гъусәу, Ахьлән деж къәкӀуащ. А пащтыхьыр хуабжъу пӀащәт.

¹⁸⁻¹⁹Тыгъэхәр Ахьлән бгъәдихьәу къежъәжа нәужь, Ахьуд гупым я гъусәу *Джылджел деж щегъәуэвәкӀа скъархәм|Скъар*

^а 3:13 Журт. «Чыщлыбжъей къалә».

^б 3:15 Цыху лә сәмәгур, уегупсыс зәрыхъунумкӀлэ, журтхэм цыху шәрыуэу, ләцәм хуәләрыхуэу яльытәу щытащ.

^с 3:16Сантиметр плыщлрә тхум нәблагъә хъунуц.

нэс къаклуэри, адэкӀ ахэр гъуэгу тригъэувэжащ. Езым къыгъэ-
зэжри Ахьлэн зыхуигъэзащ: «Ӏуэху щэху пхузилӀэт, зиусхьэн!»

«Зэ догуэ!» – жиӀэщ пащтыхьми и унӀлутхэм лъэныкъуэ
заригъэгъэзащ.

²⁰ Пащтыхьыр и закъуэу цӀлӀэт унащхьэм^а тецӀыхьа и пӀш
жыщӀлэхум. Ахьуд абы гъунэгъу зыхуищӀри, жрилащ: «Тхьэм
къыбгъэдэкӀ хьыбар къыпхуэсхьащ».

Пащтыхьыр къыщызэфӀлэувэм, ²¹ Ахьуд лӀ сэмэгумкӀэ и
куэ ижьым кӀэрылъ джатэр кърипхъуэтри мобы и ныбапцӀлэм
хихуащ. ²² Джатэм и кӀыр дӀклэуэ щӀэныбэм хыхьэри и кӀуэ-
цӀыр къригъэуащ. Джатэри къыхимычыжу, ²³ Ахьуд пӀлуцӀлэм
къытехьэжщ, пӀшыбжэр хуищӀри лунклыбзӀкӀэ игъэбыдэжащ.

²⁴ Ахьуд цӀӀэкӀыжа нӀужь, унӀлутхэр бжӀ гъэбыдам
кърихьӀлӀэжащ. «И Ӏуэху пӀш кӀуэцӀым щызэфӀигъӀкӀыу
арагъэнщ», – жалӀурӀ, ²⁵ гузавэр къатекӀуэхукӀэ зралъэфыхьащ.
Пащтыхьым бжэр къызэрыӀуимыхынур къащыгурыӀуэм,
лунклыбзӀлухыр къахьри Ӏуахащ. Абдежым унӀлутхэм къалъэ-
гъуащ зиусхьӀным и хьэдӀ лъӀэгум илӀыр.

²⁶ Абыхэм зралъэфыхьыху, Ахьуд зигъэбзэхыжащ. Скъар-
хэр къызэринӀкӀри и псэр СыӀирӀэ нихьесащ. ²⁷ Абы щынӀэсым,
ЕфрӀлим бгылъэхэм гъуо щигъаджэри, исрӀилхэр, езыр я
лӀтащхьэу, лъагапӀлэм къехащ.

²⁸ «Си ужь фыкъиувӀэ, – унафӀ ищӀлащ абы, – фи бий мӀуабхэр
ТХЬЭМ фи лӀмышӀлӀэ кърилъхьащ». Псори абы и ужь иувэри,
МӀуабей кӀуэхэр щызӀепрыкӀ хьууӀ лурдыныпсым илӀ псыте-
пхьэхэр яубыдащ, техьӀнлауӀ хуимыту.

²⁹ ЗауӀл лъӀэрызехьӀу мӀуабей минипцӀлым нӀс зӀтраукӀлащ,
зыми лӀмал иратакъым ялӀщӀлӀкӀыну. ³⁰ А махуэм исрӀилхэр

^а 3:20 А зӀманым унӀэхэм щхьӀэ занщӀлӀэ тралъхьӀэрт, ари псӀуалъэхэм
щыщу къагъӀэсӀӀӀырт.

мэуабейхэм тепщэ яхуэхъуаш, илъэс ищккэ щыналъэм мамырыгъэ илъаш.

Шэмхъар

³¹ Ахъуд иужьккэ гъуазэщлэу къэунэхуаш лэнат и къуэ Шэмхъар, фылистей щих выуэчккэ зэтезуклар. Ари ящыщ Исрәилыр къезыгъалахэм.

ЕПЛАНЭ ЙХЬЭ

Дэборэ

4 ¹ Ахъуд дунейм ехыжа нэужь, исрәилхэм ТХЬЭМ деж нэмысын луэхухэр ялэжьу щадзэжащ. ² Аращ ТХЬЭМ ахэр Хьэзур къалэм и тет хьэнэней пащтыхь Йабин и лэмышцлэ щлригъэхуар. Йабин и дзэешэт Хьэрэшэтхьэим^а шыпсэу Ццэщэр. ³ Гъущл хьэкуэстыгу|Хьэкуэстыгу щибгъуккэ зэщлэулла дзэ зилэм, щысхь жыхуалэр имыщлэу, илъэс тлощккэ исрәилхэр игъэпщылащ. Аращ абыхэм гущлэгъу къахуищыну елъэлуу ТХЬЭМ зыщлыхуагъэзар.

⁴ А зэманым Исрәилым гъуазэу ялэр бегъымбар цыхубз, Лapidэт и щхьэгъусэ Дэборэт. ⁵ Ар Ефрәлим бгылэхэм щылэ Арэмэхьрэ Бэтлэрэ яку къыщыккэ чыцлыбжьейм|Чыцлыбжьейккэщлэс хабзэти, исрәилхэр къыхуэклуэрэ хеящлэ|Хеящлэ яхуэхъурт.

⁶ Зэгуэрым Дэборэ Нэхуталий и лакъуэм я щлым хыхьэ Къуэдыщэ цыщ Бэракъ, Ауэнэуэм и къуэр, къриджэри жрилащ: «ТХЬЭМ, Исрәилым и Тхьэм, унафэ къыпхуищлакъэ: „Клуэи, Нэхуталийрэ Заблунрэ я лакъуэм цыху минипщл къыхэши, Таур луащхьэм дэш“, – жиlэри. ⁷ Йабин и дзэешэ Ццэщэр,

^а 4:2 Журтыбзэккэ «Хамэ лъэпкхэм я Хьэрэшэт» жилэу къокк.

зауэлхэри хьэкуэстыгухэри зэригъусэу, Клушэныпсым и жаплэм нришэллэнурэ уи лэмышлэ нрилъхьэнуш ТХЪЭМ».

⁸ Арщхьэклэ Бэракъым Дэборэ пиубыдащ: «Уэри си гъусэу унаклуэмэ, сыклуэнц, унэмыклуэмэ, сыклуэнукъым».

⁹ «Хъуниц, – жилащ Дэборэ, – сэ сынэклуэнц уи гъусэу. Ауэ зэгъашлэ а уи щытыклэм пцлэ къызэрыпхуимыхьыну, сыт щхьэклэ жыплэмэ ТХЪЭМ Ццэщэр зи лэмышлэ ирилъхьэнуш цыхубэщ».

Дэборэ Бэракъ и гъусэу Къуэдыщэ клуащ. ¹⁰ Абдеж Бэракъым Заблунрэ Нэхуталийрэ къыкъуэувэну джаклуэ яхуищлащ. Абыхэм зауэл минипцл къыхузэрагъэпэщри, Бэракъ зэуаплэм лухьащ, Дэбори и гъусэт.

¹¹ А зэманым Хъэбэрклэ эджэ зы къэней и шэтырыр Къуэдыщэ пэгъунэгъу Дээнынэм къыщыкл жыгейм деж щигъэуващ. Ар Мусэ и щыкъу щлалэ^а Хъэбаб къытепщлыкла къэнейхэм ящыщ зыт, ауэ и лъэпкъэгъухэм яхэтлысхьатэкъым.

¹² Ауэнэуэм и къуэ Бэракъ Таур луашхьэм къызэрыдэклуеяр Ццэщэр къыщыжралэм, ¹³ и гъушл хьэкуэстыгу щибгъури, Хъэрэшэтхьэим деж зауэллу щилэри Клушэныпсым и луфэм щызэхуишэсащ.

¹⁴ Арати, Дэборэ жрилащ Бэракъым: «Зылэти ежъэ! Нобэ ТХЪЭМ Ццэщэр уи лэмышлэ къыщрилъхьа махуэщ. Уэ ТХЪЭМ уишэркъэ, уяпэ иту?»

И зауэл минипщлыр къришажьэри Бэракъ Таур луашхьэм къехащ. ¹⁵ ТХЪЭМ Ццэщэри, и хьэкуэстыгухэри, и лъэсыдзэри, Бэракъ пэмыувыфын хуэдэу, лэнкун ищлащ, Ццэщэр хьэкуэстыгум кълэжэри лъэсу щлэпхъуэжащ. ¹⁶ Бэракъ и зауэлхэм хьэкуэстыгухэри, биидзэри Хъэрэшэтхьэим нэс яхуащ. Ццэщэр и дээр зэрыщыту джатэщхьэрыклуэ ящлащ, псэууэ зыри ялэщлэклэкъым.

^а 4:11 Журтыбзэклэ лыхьлагъклэ и мыхьэнэ дьдэр лупщлкъым.

¹⁷ Цэщэр цлэпхъуаш цъэнейхэм ящыц Хъэбэр и щхъэгъусэ Йаил и шэтырымклэ. Ар къыщлыхихар Хъэзурым и пащтыхь Йабинрэ Хъэвэр и лакъуэмрэ яку зэхуытыклэф дэлыти арат.

¹⁸ Йаил Цэщэр къыпежьэри иригъэблэгъаш: «Къыщлыхъэ, зиусхъэн, къыщлыхъэ си деж. Умышынэ». Цэщэр шэтырым щыхъаш, Йаил ар игъэгъуэлъри алэрыбгъу триплэжащ.

¹⁹ «Псы щхъэклэ солэ, – жрилащ абы цыхубзым. – Кхъылэ, псы тлэкълэ къызэт». Йаил бжэнышэ зэрыт фэндыр къитлатэри, Цэщэр ирикъуху иригъэфащ, алэрыбгъури триплэжащ.

²⁰ «Шэтыр щыхъэплэм ув, – жилащ Цэщэр. – Къылухъэлэрэ, „зыгуэр цлэс мыбы?“ жалэмэ, „хъэуэ“ жылэ».

²¹ Арщхъэклэ Йаил шэтырыр зырапх флэрыуклэмрэ уадэрэ къиштэри, езэшауэ луриха Цэщэр щэхуурэ бгъэдыхъаш. Бжэгъу пащлэр нэзэрыхъэм апхуэдизклэ хихуати, лыр щлым хилулат, икли абы илыклащ.

²² Цэщэр и лъэужьыр къэзыху Бэракъ къыщилъагъум, Йаил абы къыпежьэри иригъэблэгъаш: «Накълэ, сэ уэзгъэ-лъагъунцъ къэплъыхъуэ цыхур». Бэракъ Йаил и шэтырым щыхъыхъам, къилъэгъуаш флэрыуклэклэ щлым хэлулауэ щылы Цэщэр и хъэдэр.

²³ А махуэм Тхъэм исрэллхэр хъэнэней пащтыхь Йабин тригъэкълуаш. ²⁴ Исрэллхэм я тепщэныгъэр нэхъ лъэщ хъууэрэ клуаш, Йабин щлым трагъэкъэбзыкълыху.

ЕТХУАНЭ ЙЫХЪЭ

Дэборэрэ Бэракърэ я щытхъу цэрэд

5 ¹ А махуэм Дэборэрэ Ауэнэуэм и къуэ Бэракърэ мыпхуэ-дэ уэрэд зэдыжалащ:

² Пашэхэм къызэщлалэтащ Исрэллыр,

лъэпкъыр арэзыуэ якъуэуващ –
вгъэлъаплэ ТХЪЭР!

³ Фыкъэдалуэ паштыхьхэр!
Фыктыщлэдэлү лэтащхьэхэр!
ТХЪЭМ сыхуэусэнуш,
хуэзгъэлунуш пшыналъэ Исрәилым и Тхьэм.

⁴ Сәир^a укыщыдәкләм, ди ТХЪЭ,
Едумей укыщиклым,
щлыр зджызджырт, уафәм кърыкыхт –
пшэхәм псыр къапыжырт.

⁵ Бгыхэр щыклэзыырт ТХЪЭМ и пашхьэм,
Сәнал *луащхьэр*|Сәнал *луащхьэ* щыклэзыырт ТХЪЭМ
и пашхьэм, Исрәилым и Тхьэм.

⁶ Јәнат и къуэ Шәмхъар и лъэхъәнәм,
Јаил и зэманым гъуэгухэр нәщл хъуат,
гъуэгү занщләклә зеклүэу шытахәми
иджы дадзыхыу къаублат.

⁷ Нәщл хъуат Исрәилым и къуажэхэр,
нәщлащ, сә, Дәборә, зыкъәслэтыху,
Исрәилым и анәу зыкъәслэтыху.

⁸ Тхьәнәпщлхэр ялэ хъуащ –
аращи кыылутищ зауэр бжәлүпәм,
бжыи *мәлухуи*|*Мәлуху*
ямылэ Исрәилым и щыху мин пльыщлым.

⁹ Псәклә сащлыгъуш Исрәилым и пашэхәм,
зи флэфлыныгъәклә лъэпкъым кыщыжхәм.
Вгъэлъаплэ ТХЪЭР!

^a 5:4 Едумей хәкум и цлэ етланә. Едумейр Исрәилым и ипщә-
къуэкыплә лъэныкъуэмклә шылэт.

¹⁰ Фэ, шыд лъэпкътыфккэ къэзыклухьхэр,
алэрыбгъур зи тлысыплэхэр,
гъуэгурыклуэхэр,
фыусэ!

¹¹ Псыкътуймккэ къолукл лэхъуэхэм^а я макътыр:
ягу къагъэклыж ТХЪЭМ и лухушлэфэ телъыджэхэр,
Исрэлилым и къуажэхэм зэрахъа лыгъэхэр.
ТХЪЭМ и цыхухэр щызэхуосыж къалэ дыхъэплэм.

¹² «Зыкътэужь, зыкътэлэт, Дэборэ!

Зыкътэужь, зыкътэлэт, уэрэд къиш!

Зыгъэхъэзыр, Бэракъ!

лушыж уи гъэрхэр, Ауэнэуэм и къуэ!»

¹³ Залымыгъэм къелахэр къэклуащ пашэхэм деж,
ТХЪЭМ и цыхухэр къысхуоклуэ бийм пэщлэтыну.

¹⁴ Ефрэлим къиклащ зи лъабжьэр Амэлычым я лъахэм
щызыгъэбыдахэр.

Ахэр Бенамин и ужь итт, абы и зауэлхэм яхэту.

Мэхьир^б къиклащ пашэхэр,

Заблун деж къиклащ дзэзешэ дамыгъэр зылэщлэлхэр.

¹⁵ Дэборэ и гъусэт Ицэхъар и пашэхэр –
пэжщ, Бэракъ дэщлыгъуащ Ицэхъар и лакъуэр,
и гъусэуи псыхъуэмккэ зрачащ.

Рувим и лакъуэр-тлэ хуабжьу гуитлщхьитт.

¹⁶ Цхъэ зыщиплэфыхъат уэ чэтхэм|Чэт я кум,
хъушэр фийуэрэ зэрызэхуашэсым уедалуэрэт?

Рувим и лакъуэр-тлэ хуабжьу гуитлщхьитт.

¹⁷ Джылылэд зыкътыщинай лурдын адрыщлым.

Сытым цхъа кхъухьым яхуиува Дан?

Ащир зыкътыщинащ псы луфэми,

щопсэу и псыдыхъэхэм|Псыдыхъэ.

^а 5:11 Журтыбзэккэ белджылыкътым зи макъ къэлур хэт сымэми.

^б 5:14 Минащ и лакъуэр щыпсэум и къухъэплэ лъэныкъуэр.

18 Заблун и цыхухэр *псэзэпылхьэплэм|Псэзэпылхьэ
плэ* итащ,

Нэхуталий щигъусащ абы зэуаплэ губгъуэхэм.

19 Къэсри пащтыхьхэр, зауэм хыхьащ;

хьэнэнеипщхэр къыщыдэзэуащ

Тэлэнэч къалэм, Мэджыдэ и гъунэгъу псыхэм деж,
ауэ дыжбын *къуентхэ|Къуентхэ* къалэрыхьакъым.

20 Уафэм ис вагъуэхэри къэзауэрт,

я гъуэгу здытетым къэзауэрт *Ццэщэр.*

21 Клуэшэныпсым, ижъ-ижьыж псыуэ Клушэным,

бийр *псыхьэлъахуэ|Псыхьэлъахуэ* цыхьуащ.

Укъэмысклэ, сигу! Хъу хьыжъэ!

22 Шы хьэмклэу жэхэм я лъэ макъыр инт,

ццлэпхъуэжа хаклуэхэм я лъэ макъыр.

23 «Нэлат ефх Мэруэз, – жилащ **ТХЪЭМ** и Мелыыгчымы, –
ефх пу нэлат абы щыпсэхуэм,
зыщлагъэкъуакъым абыхэм **ТХЪЭМ**,
къыкъуэувакъым бийм езэуэну».

24 Цыхубзу щылэм Йаил къраухьэкI,

къэнейхэм ящыщ Хьэбэр и щхьэгъусэр,

шэтырым ццлэс цыхубзхэм цыщцу Тхьэм и нэфI
зыщыхуащ.

25 Ццэщэр псы щхьа лъэлуати – Йаил шэ къритащ,

лыхъужь хуэфэцэн фалъэкIэ шху кыхьухьащ.

26 Зы Iэмклэ Iэбащ флэрыукIэмклэ,

адреилэмклэ Iэбащ уадэмклэ.

Ццэщэр иукIащ, бжэгъу клэщIыр и нэзэрыхьэм хиукIэри.

27 ЗыщилуантIэщ Йаил и лъапэми,

и псэр хэкIауэ щылъщ.

Абы и лъапэм зыщилуантIэ-шантIэри,

а зыщилуантIам деж и псэри цыхэкIащ.

28 Ццэщэр и анэр щхьэгъубжэм кыдоплъ,

щхьэгъубжэ хъарым кылысу мабжэ:

«Цхьэ апхуэдизрэ кэт и хьэкуэстыгур?»

Цхьэ кэмылурэ хьэкуэстыгу макъыр?»

29 И гуащэгъусэхэм игу флы кыыхуащ,

езыми аращ зытригъэчыныхьыр:

30 «Къуентхъ къащтауэ ягуэшыжу арагъэнщ:

зауэл кэс зы цыхубз е тлу,

Ццэщэр щхьэклэ цыгыныгъуэ къуэлэнхэр,

къуэлэну, хэдыклауэ цыгыныгъуэхэр,

цыгыныгъуэ дахэу хэдыклахэр яубыда цыхубзхэм я

плэм ирапхуэу».

31 Мис апхуэдэу зэпытыр къахуреклуэ уэ уи бийхэм,

ТХБЭ!

Ауэ флыуэ укъэзылъагъухэр хуэдэнуц дыгъэм

и къарур из хъуауэ зыщилэтым.

Абы иужьклэ щлым мамырыгъэ илъащ илъэс плыщклэ.

ЕХАНЭ ЙХЬЭ

Миданхэм кбалэщлихыну исрэллхэр Тхьэм зэрелъэлуар

6 1 Исрэллхэм аргуэру ТХБЭМ деж нэмысын луэхухэр
ялэжъу щыхуежъэжым, илъэсибл енклэ ахэр миданхэм
я лэмыщлэ иригъэлащ. 2 Зи лэмыщлэ ихуахэм исрэллхэр
бжьым щлагъэувати, бгы зэхуакухэмрэ бгъуэнщлагъхэмрэ зы-
гъэпщклуплэ щашлу хуежъащ. 3 Исрэллхэм вэн-сэн зэраухыу,
миданхэр, амэлычхэр, къуэклыплэ лъэпкъ гуэрхэр я хэкум
кытеуэрт. 4 Я щлым дзэуэ щигъуэлъыкырты, гъавэр Джазэ
нэсыху къанэ щымылэу ирагъэкъэбзыкырты, Исрэлилым зэры-
псэун зыри кыыхуагъанэртэкъым – мэли, выи, шыди. 5 Ахэр,

мацлэ къэпцлэ флэкла умыцлэну, я лэщ, я шэтырхэр я гъусэжу къаклуэрт. Цыхумрэ махъшэмрэ бжыгъэншэт; хэкум къыццызэрэххэри псы ирагъэжыххыжын мурадклэт. ⁶ Исрәилхэр апхуэдизклэ тхъэмыцкларлэ ирагъэуоват миданхэми, ТХЪЭМ гуццлэгъу къахуиццлыну елъэуащ.

⁷⁻⁸ Щелъэлум, бегъымбар къахуигъэклуащ: «ТХЪЭМ, Исрәилым и Тхъэм, къывжилэр мыращ: „Сэрацц пццыллплэ фыздита Мысырым фыкъызышыжар, ⁹ Сэрацц Мысырым и залымыгъэми, фыдэзыкъузэ дэтхэнэми фыкъезыгъэлар. Лей къывэзыххэр вбгъэдэсхури, абыхэм я ццлыр фэ фэстащ. ¹⁰ Вжеслатэкъэ: ‘Фи Тхъэр – ар сэрацц, ТХЪЭРЦЦ! Зиццл фытес амэрейхэм я тхъэхэр фымылътэ’. Ауэ фыкъыздэлауакъым“».

Хьидуан

¹¹ ТХЪЭМ и Мелылычыр^а луфыр къыццыкл жыгейм и лъабжьэм щетлысэхащ. Абдежыр Абэзэр и лъэпкъым ццыщ Йолэш и ццлы лыхъэт. А сыхъэтым Йолэш и къуэ Хьидуан санэццлэхум и клуэццлым гуэдз ццилуэрт, миданхэм гу лъаримыгъатэу.

¹² ТХЪЭМ и Мелылычым зыкъыгъэналуэри жилащ: «ТХЪЭР пццлыгъуцц, зауэл лъэщ».

¹³ «Нтлэ, зиусхъэн, – идакъым Хьидуан, – ТХЪЭР тццлыгъумэ, сыт мыпхуэдиз гузэвэгъуэ дыщлыхэтыр? Дэнэ ццылэ ди адэжъхэм зи гугъу яццлыжа абы и лэужь телъыджэхэр? Жалэрти мыпхуэдэу: „Мысырым дыкъришакъэ дэ ТХЪЭМ?“ Хъэуэ, дэ ТХЪЭМ лэццлыб диццлри миданхэм я лэмыццлэ дрилъхъэжащ».

¹⁴ Абы ццыгъуэм ТХЪЭМ Хьидуан къыжрелэ: «Ебгъэры-клуи уи къаруклэ Исрәилыр миданхэм къылэццлэх. Узогъаклуэ».

^а 6:11 Мы мелылыч хъэлэмэтым Тхъэм и унафэр ццыхум я деж къегъэс, Абы и ццлэклэ мэпсальэри, ТХЪЭ дыдэрауэ къыццалътэ ццылэщ.

¹⁵ «А, зиусхъэн, – игъэщлэгъуащ Хьидуан, – сэ къысхуегъэлыну Исрэилыр? Си лъэпкъым нэхъ къарууншэ хэткъым Минащ и лакъуэм, ди унагъуэми сэращ нэхъ мыхъэнэншэр».

¹⁶ «Сэ суригъусэнуш, – тригъэгущхуащ ТХБЭМ. – ИкӀи миданхэр уэ хэбгъэщлэнуш, зы цӀыхуу фӀэклӀа къыпщымыхъуу».

¹⁷ «НэфӀклӀэ укъызэрызэплъыр пэжмэ, – лъэлуащ Хьидуан, – къызэпсалъэр шэч хэмылӀу ТХБЭР зэрыарам и нэщэнэ сыгъэлабгъу. ¹⁸ Кхъылэ, мыбдежым зыщыӀэжъэ, тыгъэ къыпхуэсхъыху».

Абы кыгъэгугъащ: «Сэ сыножъэнуш, къэбгъээзэжыху».

¹⁹ Хьидуан кӀуэжри чыцӀ фӀигъэжащ, и лыр игъэващ, зы къэп цӀыкӀу из хъэжыгъэм къыхэкӀ щӀакхъуэ *мыкӀу-мыпщ*|*МыкӀумыпщ* игъэхъэзыращ. Лыр матэм ирилъхъэщ, лэпсыр кхъуэщыным ирикӀэри, къыпэплъэм деж къыхъащ, жыгей лъабжъэм хущилъхъащ.

²⁰ Абы щыгъуэм Тхъэм и МелыӀычым къыжрилащ: «Лымрэ щӀакхъуэмрэ къащтэ, мы мывэшхуэм телъхъи, лэпсыр текӀэж». Хьидуан апхуэдэуи ищӀащ. ²¹ Илыгъ башым и зы кӀапэмкӀэ ТХБЭМ и МелыӀычыр лъэлэсащ лымрэ щӀакхъуэмрэ. Мывэшхуэм мафӀэ бзий къыхэлыдыкӀри, лыри щӀакхъуэри ибзеащ. ТХБЭМ и МелыӀычри бзэхыжащ.

²² Хьидуан ар ТХБЭМ и МелыӀычу зэрыщытыр къыгурылуэри къэшынащ: «Уей! ТХБЭУЭ Тепщэныгъэ Зиэ! Сэ ТХБЭМ и МелыӀычым сылуплъащ!»

²³ Ауэ ТХБЭМ абы и гур фӀы къыхуищӀащ: «Зыгъэмамыр. УщӀэшынэн щыӀэкъым, уэ абы уикӀуэдыкӀынукъым». ²⁴ Хьидуан абдежым ТХБЭМ къурмэнщӀыплэ щыхуищӀри, цӀэи фӀищыжащ: «ТХБЭР мамырыгъэщ^а». Нобэр къыздэсым ар щыӀэщ Абзээр и лъэпкъым я щӀым хыхъэ луфыр деж.

^а 6:24 Журт. "ЙХВХ Шалом".

²⁵ А жэщ дьдэм ТХЬЭМ абы кълэн кълщещл: «Уи адэм и хъушэм кълыхэх илъэсибл зытекла танэ *телъхуэр* | *Телъхуэ*^а. Бэлэл хуагъэува кълурмэн щыплэ уи адэм лэщлэлыр зэхэкътэ, Ашэрэт и пкъо абы бгъурытыр иупщылк. ²⁶ ТХЬЭМ, уи Тхьэм, лъагаплэм кълурмэн щыплэ щыхуэхуэ хабзэм тету, итланэ Ашэрэт и пкъом кълыхэкла пхъэмклэ танэр тыхь гъэсын щы».

²⁷ И унэлутхэм щыщу цыхуипщл гъусэ ищлри, Хьидуан ТХЬЭМ кълэн кълщичлар игъээщлащ. Ауэ и лыхьлыхэмрэ кълэдэсхэмрэ ящышынэрти, махуэу темыгушхуэу, жэщу зэфлигъэклащ.

²⁸ Пщэдджыжьым кълэдэсхэр кълщыхъеям, Бэлэл и кълурмэн щыплэр зэхэкътат, абы дэклэу Ашэрэт и пкъори ираупщылклат, танэри кълурмэн щыплэщлэм цагъэсат! ²⁹ «Хэт мыр зыщлар?» – зэупщыжырт ахэр. Кълыхьхуэрэ, зыгуэрхэм кълыжралащ: «Ар зыщлар Йолэш и кълэу Хьидуанщ».

³⁰ «Уи кълэу кълщлэш», – кълпагъэуваат Йолэш кълэдэсхэм. «Ар псэу хъунукъым, абы Бэлэл и кълурмэн щыплэр зэтрикътэри Ашэрэт и пкъори ириупщылклат!»

³¹ «Фэра Бэлэл кълщхъэщыжыр? – захуигъэзащ Йолэш кълэ-зыухъуреихъа гуп кълэплэм. – Фэра ар кълэзыгъэлыну хуейр? Абы кълщхъэщыж дэтхэнэри нэху мыщу ажалым лущлэнущ. Бэлэл тхьэр пэжмэ, кълурмэн щыхуащл щыплэр зэтэзыкътэхэм иребэныжыф».

³² А махуэм щыщлэдзауэ Хьидуан Ерубэлэлклэ^б еджэ хъуащ, «Бэлэл иребэныж абы, икътутар езым кълурмэн щыхуащл щыплэщи», жалэурэ.

^а 6:25 *илъэсибл зытекла танэ телъхуэр* Е: "гуэрэ илъэсибл зи ныбжь гуу етлуанэр".

^б 6:32 Журтыбзэклэ «Бэлэл иребанэ» жиэу кълкл.

**Хыдуан Тхээр зэригъусэнум и щыхъэт
къригъэлъагъуну зэрелъауар**

³³ Миданхэр, амэлычхэр, адреѣ къуэкълплэ лъэпкъхэр зэрыубыдщ, лурдын псым зэпрыклри, Изрэлэл тафэм дзэ пщылэу щитлысыклащ. ³⁴ Хыдуан ТХБЭМ и Псэр къыхуехати, гъуом епщэри, абэзэрхэр къызэхуэсащ, и ужьым къиувэну хъэзырхэу.

³⁵ Абы хъыбарегъащлэхэр Минащ и лакъуэр щыпсэу щлына-лъэм и гъунапкъэ псомкли зэбгригъэклащ, лэщэ къащтэным къыхуриджэу. Апхуэдэу джаклэу яхуигъэклэуащ Ащир, Заблун, Нэхуталий сымэ я лакъуэхэми, ахэри къыдзэуэну къеувэллэуащ.

³⁶ Хыдуан Тхэм зыхуигъэзащ: «Уэ Исрэилиыр, зэрыжыплам тету, си лэклэ къебгъэлынумэ, ³⁷ мис, сэ хъэмым мэлыщ къэщар тызогуашэ. Уэсэпсыр цым техэрэ, щлыр гъущэу къанэмэ, хъэкъ сщыхъунуш Исрэилиыр си лэклэ къызэребгъэлынур». ³⁸ Апхуэдэуи хъуащ. Къыклэлъыкълэу махуэм Хыдуан жьыуэ къэтэджащ. Абы цыр икъузурэ, зы фалъэ из хъун псы къыщлихуащ.

³⁹ Аргуэру Хыдуан Тхэм йолъэу: «Укъысхуэмыгубжь. Зы лүэхугъуэ закъуэклэ сынолъэлуйыну хуит сыкъэщл. Иджыри зы гъэунэхуныгъэ сыгъэщл. Мызэклэ цыр гъущэу кърени, абы и хъуреягъ щлым уэсэпс тырырехэ». ⁴⁰ А жэщым ТХБЭМ ищлэу апхуэдэу. Гъущэу къэнар цым и закъуэщ; ихъуреягъклэ щлыр зэрыщыту уэсэпст.

ЕБЛАНЭ ЙХЪЭ

**Тхэм миданхэр Хыдуан и лэмыщлэ
къызэрырилъхъар**

7 ¹ Ерубэлэлклэ иджы зэджэ Хыдуани и зауэллэу хъуа-ри жьыуэ къэтэджри Хъэрод^а псынэм деж дзэ пщылэу

^а ^{7:1} Журтыбзэклэ «гузавэ» жилэу къокл.

щитысыклащ. Миданхэм я увыгъэр абыхэм я ищхъэрэт, Мэ-
урэ джабэм и лъабжьэм хуэзэу.

² ТХБЭМ Хьидуан къыжриладж: «Уи зауэлхэр куэдылуэ
мэхъу. Езыхэм я къаруклэ теклуауэ къащыхъужу си деж зы-
щамыгъэпэгэн щхъэклэ, Сэ апхуэдизым я лэмышлэ миданхэр
изгъэхуэнукъым. ³ Яжелэ уи зауэлхэм: „Шынэхэр, зигу кби-
клэзыкълхэр фи унэ фыклуэж, къэвбгынэ Джылылэдей бгыр^а».
Цыху мин тлощлрэ тлурэ яхэклащ, минипщл къанэри.

⁴ Аргуэру ТХБЭМ Хьидуан къыжриладж: «Зауэлхэр
иджыри куэдылуэщ. Псори псым ешалли, Сэ абдежым ахэр
щыпхуэзгъэунэхунщ. „Мыр уи гъусэу нэклуэнущ“ жыхуэслэр
къэнэнщ, „Мыр уи гъусэу нэклуэнукъым“ жыслэмэ, ар нэмы-
клуэну аращ».

⁵ Хьидуан къыхуэна зауэлхэр псым иришэладж. Абдежым
ТХБЭМ кыщыжриладж: «Псым, хъэм хуэдэу, елъыпхэмрэ,
лъэгуажьэклэ тлысурэ ефэхэмрэ зэхэгъэкл».

⁶ Зауэл щиджыр елъыпхэрт, адрейхэр лъэгуажьэклэ тлысауэ
псыр лэклэ я жьэм хуахъырт^б.

⁷ ТХБЭМ Хьидуан къыжриладж: «А елъып зауэл щиджым-
клэ Сэ фыкъезгъэлынущ, миданхэри фи лэмышлэ ислъхъэнущ.
Адрейхэм псоми ирагъээзэж». ⁸ Арати, Хьидуан лей хъуа исрэ-
лихэр иутыпщыжри, я шэтырхэм ягъээзэжащ, къигъэна щиджым
иутыпщыжахэм я шхынымрэ гъуохэмрэ къахуэнащ.

Миданхэм я увыгъэр нэхъ и лъабжьэмклэ щылэт, уэхым
хуэзэу. ⁹ А жэщ дьдэм ТХБЭМ Хьидуан къыжриладж: «Зылати

^а 7:3 "Джылылэдей" щыжалэ хабзэр, лурдын псым и къуэкълплэ лъэны-
къуэмклэ щылэ бгы е щынальэ щытепсэлъыхъыращ. Мыбы зи гугъу
ищл луэхугъуэхэр кыщыхъур лурдын псым и къухъэплэ лъэныкъуэрщ,
Изрэлал тафэм пэгъунэгъуу.

^б 7:6 Е: «Зауэл щиджыр елъыпхэрт, псыр лэгуклэ я жьэм хуахъурэ,
адрейхэр, ефэн папщлэ, лъэгуажьэклэ тлысат».

ятеуэ миданхэм, Сэ ахэр уи лэмышлэ ислъхъэнуш. ¹⁰ Уатеуэн ушынэмэ, уи луэхутхъэбзащлэ Пурэ зыщлыгъу, абыхэм гъунэгъу захуэшлэ, ¹¹ жалэм яклэщлэдэлухъ. Уазэрэбгъэрыклуэн лыгъэ абы кыуитынщ.

Хьидуанрэ Пурэрэ бийм я увыгъэм нэс къехащ. ¹² Миданхэм, амэлычхэм, адреи къуэкълплэ лъэкъхэм, мацлэм хуэдэу, уэхыр яуфэбгъуат. Абыхэм махъшэу я гъусэм и куэдагъыр хы луфэм лүл пшахъуэм хуэдэт.

¹³ Хьидуан кыщысам, зыгуэрым илъэгъуа пщлыхъэплэр и ныбжьэгъум хуилуэтэжырт: «Сэ сепщлыхъащ, – жилэрт абы, – хъэм кыхэхщлыкла щлакхъуэ хъурейр миданхэм ди дзэ пщылэмклэ къажэу. Щлакхъуэр къажэурэ шэтыр гуэрым жъэхихъэри, ар игъэуклуриящ».

¹⁴ «Ар Исрэлилым щыщ Йолэш и къуэ Хьидуан и джатэращ. Тхъэм миданхэри ди дзэ пщылэри зэрыщыту абы и лэмышлэ дрилъхъащ», – пщлыхъэплэр игъэнэлуащ зралуэтылам.

¹⁵ Хьидуан а псор зэхиха нэужь, ТХЪЭМ щхъэщэ хуищлащ. Дзэ пщылэм кыгъээзэжри, жилащ: «Фызэщлэтаджэ! ТХЪЭМ миданхэр ди лэмышлэ кърилъхъащ».

¹⁶ Зауэл щидыр гупищу игуэщри, дэтхэнэми гъуорэ пхъэ-дзаклэ мафлэ зэрыгъэпщклухъа кхъуэщынымрэ ялэщилъхъащ.

¹⁷ «Си дежклэ фыкъаплъэурэ, – яжрилэрт абыхэм, – сэ зэрысщлым хуэдэу фщлы. Бийр щитлысыклам пэгъунэгъу дыхъумэ, сэ сщлэ дыдэр фэри фщлэ. ¹⁸ Си гъусэхэмрэ сэрэ гъуом депщэу щлэддзэмэ, фэри я хъуреягъклэ фыкъыщепщэурэ фыкый: „ТХЪЭМРЭ Хьидуанрэ я цлэклэ дозауэ!“».

¹⁹ Хьидуан зауэлищэ и гъусэу бийр щитлысыкла щыплэм кыщысам, къэрэгъулхэр зэблэкла къудейт. Ахэр гъуом епщаш, ялэщлэла кхъуэщынри якъутащ. ²⁰ Зэуэ адреи гупхэми зауэлу хэтыр я гъуом епщэри кхъуэщынхэри ягъэщэщаш. лэ ижъымклэ

гъуом епщэу, сэмэгумклэ пхъэдзаклэ мафлэр ялыгъыу, кийхэрт:
«ТХБЭмрэ Хыдуанрэ я цлэклэ дозауэ!»

²¹ Бий пщылэхэр къаувыхъауэ дэтхэнэри и плэм имы-
кыу щытт, ауэ миданхэр цлэпхъуэжыну хуейуэ зэхэзежэрт,
къыздажыхъым, зэрыгъэкыйрт. ²² Гъуо щидым я макъыр зэ-
ыхъэжа нэужь, ТХБЭМ апхуэдэу иухри, миданхэм я джатэр
зым адрейм хуагъээжащ. Я дээр Дзырэрэ клуэ гъуэгум тету
Бэтшитэ, адэклэ Тэбат пэмыжыжьэ Абэл-Мыхуэлэ и луфэм
нэсыху жащ.

²³ Хыдуан и къыхуеджэныгъэклэ, Нэхуталий, Ашир, Ми-
нащ сымэ я лакъуэхэр къызэхуэсри миданхэм яклэлъыпхъэращ.
²⁴ Ефрэлим бгылэхэм исхэми хъыбарегъащлэхэр яхуигъэклуащ
Хыдуан: «Бгыхэм фыкъехи миданхэм факъыпежьэ, абы-
хэм япэ зивгъахуи Бэтбэрэхь нэсыху щылэ псыхэми лурдыни
ялэ икыплэхэр фубыд». Ефрэлимхэр къызэхуэсри псы икы-
плэу хъуар яубыдащ. ²⁵ Абыхэм лэрыубыд ящлри миданхэм
я лэтащхьитыр – лэрыуэрэ Зэлэбрэ – яуклащ. лэрыуэ щаукла
къырым «лэрыуэ и къыр» флащыжат, Зэлэб щауклам «Зэлэб и
санэщлэху» флащыжат. Миданхэр адэкли яхурт. лэрыуэрэ Зы-
уэрэ я щхьэр лурдын псы луфэм къыщыувыла Хыдуан хуахъащ.

ЕЯНЭ ЙХЬЭ

Хыдуан къыхуэхъущлэхэмрэ къыпэувхэмрэ ярищлар

8 ¹ Ефрэлимхэр Хыдуан техъушлэху хуежьащ: «Ар дауэ
къыдэпщла? Миданхэм уезэуэну ущыклуэм укъышлэдыд-
мыджар сыт?»

² «Фэ фэлъытауэ сэ сыти схуэщла? Ефрэлимхэм къытклэлъа-
щыпа жызумыр нэхъыфкъэ ди Абэзэр лъэпкъым кърахъэлэ

жызумым и куэдагъым нэхърэ? ³ Тхъэм миданхэм я лэтащхьэ лэрыуи Зэлэби фи лэмышлэ ирилъхьай. Фэ фхуэдэ сищлыну, сэ сыт слъэкълынут?» – жэуап яритыжащ Хьидуан. Апхуэдэу щажрилэм, я губжьыр тлысыжащ.

⁴ Хьидуани и гъусэ зауэл щидри езэшат, ауэ зэрыпхъэрт. Ахэр лурдыныпсым нэсри зэпрыклащ. ⁵ Хьидуан Сэкъуэт къалэм дэхэм елъэлауащ: «Си зауэлхэм я лъэр щлэхуным нэсащ, яшхын къефт, дэ иджыри мидан пащтыхьхэу Зэбэхьрэ Зэлмунрэ я лъэужьыр дымыхуу хъунукъым».

⁶ Арщхьэклэ къалэм дэс пашэхэм жалащ: «Уэ Зэбэхьрэ Зэлмунрэ лэрыубыд щумыщлаклэ, дэ уи зауэлхэр сытым щхьа пхуэдгъэшхэн хуей?»

⁷ Хьидуан къэгубжьащ: «А жыфлам щхьэклэ, ТХЪЭМ Зэбэхьрэ Зэлмунрэ си лэмышлэ кърилъхьэу къээгъээзэжа нэужь, пыжьейрэ хьэцъибанейклэ фи фэр исхынщ».

⁸ Абы икfri Пэнрэлл дэхэм а лъэу дьдэмклэ захуигъэзати, Сэкъуэт къалэ дэхэм я жэуапым хуэдэщ къратар. ⁹ «Сэ сытекълауэ къээгъээзэжмэ, мы чэщанэр зэтескъутэнщ», – яжрилащ абыхэми.

¹⁰ А зэманым Зэбэхьрэ Зэлмунрэ Къэркъэр щылэт, зауэл мин пщыклутху хуэдиз я гъусэу, арат къуэкълплэ лъэпкъхэм я дзэм щыщу къэнэжар. Зауэл минищэрэ тлощлрэ хэкълуэдат.

¹¹ Хьидуан, и гупыр дэщлыгъуу Нэбэхь, Егъбэхь къалэхэм я нэхь къуэкълплэ лъэныкъуэмклэ пхырыкл чэруан гъуэгумклэ дэкълуейри, абдежым зэкъуэхуауэ щызэхэс биидзэм теуащ. ¹² Дзэр шынэм зэщидтауэ зэхэзежэ хъуащ. Мидан пащтыхьитыр, Зэбэхьрэ Зэлмунрэ, щлэпхъуэжат, ауэ яклэ-лъелэри тлурэ лэрыубыд ящлащ.

¹³ Хьидуан Хьэрэс лъагаплэм щекълуэкла зауэм къиклыжа нэужь, ¹⁴ Сэкъуэт щыщ щлалэщлэ къиубыдри, еупщлурэ, Сэкъуэт и пашэхэм, и тхъемадэхэм я щлэр жригъэлащ – псори блыщлрэ

блы хъурт. ¹⁵ Итланэ къаклуэри Сэкъуэт дэхэм къажриаш: «Мис сэ цлэнэклалъэ сыщлэфцла Зэбэхърэ Зэлмунрэ. „Уэ Зэбэхърэ Зэлмунрэ лэрыубыд щумыщлаклэ, дэ уи зауэлхэр сытым щхьа пхуэдгъэшхэн хуей?“ жыфлэрт».

¹⁶ Хьидуан а къалэм и тхьэмадэхэр иубыдри пыжьейрэ хьэ-цыбанейклэ я фэр ирихаш. ¹⁷ Абы нэмышцл Пэнрэил дэт чэщанэр зэтрикътэри къалэм дэс цлыхухъухэри зэтриуклащ.

¹⁸ А псом иужьклэ ар Зэбэхърэ Зэлмунрэ еупцлащ: «Фэ Таур деж щывуклахэр сыт хуэдэ цлыхут?»

«Уэ уэшхьт, – жэуап къатащ абыхэм, – дэтхэнэри я теплъэ-клэ пащтыхьым и къуэ хуэдэт».

¹⁹ Хьидуан жилащ: «Ахэр сэ си къуэшт, си анэм и къуэт. ТХЬЭМ и цлэклэ жызолэ, фэ абыхэм гущлэгъу яхуэфцлауэ шытамэ, сэ фи гъащлэр къыфрызмышынт».

²⁰ Хьидуан и къуэ нэхъыжь Етэр дежклэ зигъазэри, жриаш: «Еуи ук! мыхэр!» Етэр и джатэр кърихакъым, ар иджыри щлалэшлэти, щтэлэштаблэт.

²¹ Зэбэхърэ Зэлмунрэ: «Къыдэуи уэ езым дыукл. Цлыхум ещхьыжщ и къарури», – щыжалэм, Хьидуан тлүри иуклащ, я махъшэхэм я пщэм мазэ ныкъуэм ещхьу илъ дыщэхэкхэри^а кърихаш.

Хьидуан исрэлхэр Тхьэм и гъуэгум зэрытригъэклар

²² Исрэлхэр елъэуаш Хьидуан: «Уэ *лэщхьэтет*|*лэщхьэтет* тхуэхъу. Итланэ лэщхьэтет тхурехъу уи къуэр, итланэ уи къуэрылхур. Уэраш дэ миданхэм дакътлэшлэзыхар».

²³ Хьидуан идакъым: «Сэ фи лэщхьэтет сыхъунукъым, си къуэри фхуэхъунукъым лэщхьэтет. Фи унафэ зыщлыур ТХЬЭРАЦЦ».

^а 8:21 лейм щызыхъумэ дыуэ хуэдэу арат.

²⁴ Адэклэ Хьидуан яжрилат: «Зыщ сызэрывэлъаур. Фязыхээ-ми и кѳуентхъым|Кѳуентхъ щыщу тхъэгъу зырыз къызэфт». Бийхэр исмэхылти^а, дыщэ тхъэгъу зэрахъэрт.

²⁵ «Тфлэфл дьдэу уэттынц», – жэуап къатащ псоми. Абыхэм щыгъын щылуцелъыр яубгъури, дэтхэнэми и кѳуентхъым щыщу дыщэ тхъэгъу зырызыр традзащ. ²⁶ Дыщэ тхъэгъуу Хьидуан зэхуихъэсар шэкъл минрэ щибл^б хъурт. Абы хыхъэртэкъым дыщэм къыхэщылкъл мазэ ныкѳуэхэр, пщэрылхэр, мидан пащ-тыхъхэм зэрахъа щыгъын шакъафэхэр, нэрынэу зэрыгъэлъэдауэ махъшэхэм я пщэм илъа лэрыпс лъаплэхэр.

²⁷ Хьидуан дыщэм тхъэпц кълпхын|Тхъэпц кълпхын къы-хищылкълуэ езым и къалэ лѳуыр щихъумэрт. Арати, исрэллхэм тхъэпц кълпхыным щхъэщэ хуащл^с, ТХБЭМ хуалэ пэжыны-гъэм епцлыжу щладзащ, апхуэдэуи тхъэпц кълпхыныр Хьи-дуанрэ и унагъуэмрэ гъэпцлаплэ яхуэхъуащ.

Хьидуан дунейм зэрехыжар

²⁸ Исрэллхэр миданхэм тепщэ яхуэхъуати, я щхъэр кърагъэлэтыртэкъым. Хьидуан зэрыпсэуа илъэс плыщлым щыналъэм мамырыгъэ илъащ.

²⁹ Езы Хьидуан, Йолэш и кѳуэ Ерубэлэлыр, и унэ етлысылэжат.
³⁰ Абы щхъэгъусэ куэд къишати, ауэрэ кѳуэ блыщл игъуэтащ.

^а 8:24 Исмэхыл, Мидани хуэдэу, Ибрэхым и кѳуэщ. Зэманыр клуэурэ, абыхэм къатепщылкълхэр – миданхэмрэ исмэхылхэмрэ – зыуэ къа-лъытэ хъуащ. Ауэ, исрэллхэм къазэрыщыхъумкъл, а флэщыгъитлым щыщу «исмэхылкъл» зэджэхэрауэ къыщлэкълнуц бегъым ирапхыр. (Еплъ Ублаплэ 16:15; 25:2; 37:28).

^б 8:26 Дыщэу килограмм тлощлым нэблагъэ хъунуц.

^с 8:27 Хуэбгъэфашэ хъунуц мыбдежым зи гугъу ищл тхъэпц къл-пхыныр щыгъыныгъуэу щымыту, атлэ а щыгъыныгъуэм ещхъ дыщэ гъэжауэ.

³¹ Шэчэм къалэм щыпсэу и жэшгъуэлъ цыхубзми абы цлалэ цлыкӀу кыхуилъхуащ. Сабийм Абимелэч флащащ. ³² Йолэш и къуэ Хыдуан и ныбжьыр хэкӀуэтауэ дунейм ехыжри, и адэм и кхъэлъахэ Абэзэр и лъэпкъым я цлым хиубыдэ луфыр деж щылэм щыцлалъхъэжащ.

³³ Хыдуан дунейм зэрехыжу, исрәилхэм шладзащ ТХЪЭМ хуалэ пэжыныгъэм ещыжу, Бэлал и *скъархэм* | *Скъар* зыхуагъэшхъыу. Абыхэм тхъэуэ ялътэр Бэлал-Бэритт^a, ³⁴ ТХЪЭР, я Тхъэ хъурегъым бийуэ цалэм къезыгъэлар, ящыгъупщат. ³⁵ ЕрубэлэлкӀэ зэджа Хыдуан и унагъуэм хуалэн хуея пэжыныгъэри абы Исрәилым флыгъуэу къахуилэжьбари ящыгъупщэжат.

ЕБГЪУАНЭ ЙХЪЭ

Абимелэч Шэчэмым и пащтыхь зэрыхъуа цлыкӀэр

9 ¹ Ерубэлэл и къуэ Абимелэч Шэчэм щыпсэу и анэдэлъху-хэм я деж къакӀуэри, езыхеми я унагъуэхэми захуигъэзащ: ² «ЛъэкӀыныгъэ зилэу Шэчэм щыпсэууэ хъуам феупщӀ: „Сыт фи дежкӀэ нэхъыфыр: Ерубэлэл и къуэ блыщӀыр фи тетмэ, хъэмэрэ тету зы закъуэ филэмэ?“ Зыщывмыгъэгъупщэ, сэ фэ сывилщ икӀи сывикъупщхъэш».

³ Абимелэч и анэдэлъхухэм ар шэхъэмдэхэм жралэжа нэужь, къыдалыгъыну мурад ящӀащ, «ар дэ ди къуэшщ», жалэри.

⁴ Абимелэч, Бэлал-Бэрит и тхъэлъэлупӀэ унэм цлалъым щыщу дыжьын шэкӀал блыщӀ^b къратати, абыклэ цыху мыхъумыщӀлэ, хъэулей гуп кьиштащ. Ахэр и гъусэу ⁵ луфыр къакӀуэш и адэм и унэми, и къуэш блыщӀри, и адэ Ерубэлэл и къуэхэр, зы мывэм

^a 8:33 ЖуртыбзекӀэ «Зэгурылуэныгъэм и тепщэ» жилэу къокӀ.

^b 9:4 Грамм щийм нэблагъэ хъунуш.

триуклыхьащ. Ауэ Ерубэлэл и къуэ нэхьыщлэ дыдэ Йотэм зиггэпщклури къелащ.

⁶ Шэчэми, Бэтмылэ чэщанэми^а щыпсэууэ хъуар Шэчэмым щылэ мывэ лъаплэм и гъунэгъу жыгейм деж^б къыщызэхуэсри, Абимелэч пащтыхь ящлащ.

Йотэм Абимелэчи Шэчэм щыпсэухэми зэребгар

⁷ Ар Йотэм щыжралэм, Джырзым бгым и щхьэм дэклри, къахуеклиехащ: «Фыктызэдалуэ, Шэчэм дэсхэр, Тхьэм фэри физэхихыжын щхьэклэ! ⁸ Зэгүарым жыгхэм мурад ящлащ пащтыхь зыхухахыну. *Зейтун|Зейтун* жыгым жралащ: „Пащтыхь тхуэхъу!“ ⁹ Абы идактым: „Жыгхэм сратетын щхьэклэ, тхьэхэри цлыхухэри зэрагъэлъаплэ дагъэр лэщлыб сщлынуи?“ ¹⁰ Абы иужь *ахъуэ|Ахъуэ* жыгым жралащ: „Уэ къаклуи пащтыхь тхуэхъу“.

¹¹ Ауэ ахъуэм жэуап къаритащ: „Жыгхэм сратетын щхьэклэ, дэгъуэрэ лэфлыу си пыклэр лэщлыб сщлынуи?“ ¹² Къыклэлъыклуэри, жызумейм жралащ: „Уэ къытхутеувэ пащтыхьу“.

¹³ Ауэ жызумейм жэуапу къаритащ: „Жыгхэм сыратетын щхьэклэ, тхьэхэми цлыхуми гукъыдэж къезыт си санэпсыр лэщлыб сщлынуи?“

¹⁴ Цымыхъужым, жыгхэр пыжьейм елъэлащ: „Уэ къытхуэ-клуэ пащтыхьу“. ¹⁵ Пыжьейми жэуапу къет: „Сэ фи пащтыхь сыфщлу фи щхьэклэ сывгъэувыныр пэжмэ, фыктызэклуалли си жбауэр щхьэегъэзыплэ фщлы. Армырамэ, си банэхэм къыхрелыдык! кърурш *уэздыгъей|Уэздыгъей* нэгъунэ зыбзеин мафлэ бзий лъэщхэр“.

¹⁶ Аращи, пэжагъэрэ пщлэрэ пылъ фэ Абимелэч пащтыхь зэрыфщлам? Ерубэлэли и унагъуэми ефщлар напэ, яхуэфашэм

^а 9:6 Шэчэм и гъунэгъуу е и клуэщым щылэ быдаплэщ.

^б 9:6 *мывэ лъаплэм и гъунэгъу жыгейм деж* Е: «жыгей лъаплэм и деж». Еплъи Йушэ 24:26.

хуэдэу факъыхушлэклэ? ¹⁷ Си адэр фэр щхьэклэ зэуаш, миданхэм факъылэшлэхын папшлэ, *псэзэпылхьэплэм|Псэзэпылхьэплэ* иташ. ¹⁸ Итлани нобэ си адэм и унагъуэм фыпэшлэууэ зыкъэфлэташ, и къуэ блышлыр зы мывэм тевуклыхьри пшыл цлыхубзым и къуэ Абимелэч, фызэрикъуэшым щхьэклэ, Шэчэм щыпсэууэ хъуам я пащтыхь фшлэш.

¹⁹ Нобэ фэ Ерубэлэрэ и унагъуэмрэ клэлъызефхьам пэ-жагърэ пшлэрэ пылэмэ, фыщыгуфлык! Абимелэч, езыри кыфшдрегуфлык! ²⁰ Армырамэ, Абимелэч кыпхрелыдык! Шэчэмрэ Бэтмылэрэ дэсхэр фызыбзеину мафлэ бзийр, фэри, Шэчэмрэ Бэтмылэрэ щыпсэухэм, кыфхрек! мафлэ бзии, Аби-мелэч ирес!»

²¹ Абы иужьклэ Йотэм шлэпхъуэжри Бэлэр къалэм дэтлысхьаш, и къуэш Абимелэч кыльэмылэсын хуэдэу.

Абимелэч зэрыкӀуэдар

²² Абимелэч илъэсишклэ Исрәилилым и теташ. ²³ Ауэ Тхьэм Абимелэчрэ Шэчэм дэсхэмрэ я кум жин бзаджэ кыдиутыпщхьэри, шэхьэмдэсхэм Абимелэч емыдәлуэжу шладзаш. ²⁴ Апхуэдэу шлэхъуар Ерубэлэ и къуэ блышлым ираха лейр мыгъэгъуным, абыхэм я лъыр Абимелэчи Шэчэм щыпсэуа и къуэшхэр иуклынымклэ абы дэлэпыкъуэгъу хуэ-хъуахэми цлыхуэу ятехуэным щхьэклэш. ²⁵ Тетыр ягъэбийти, шэхьэмдэсхэр бгыщхьэхэм цлыхум къашыпэтлысырт, блэклыу хъуар яхъуншлэрт, яшлэм и хьыбарыр Абимелэч деж нэсыжырт.

²⁶ Абдежым ирихьәлэу и къуэшхэри и гъусэу Шэчэм къэкӀуаш Абэд и къуэ Джәлэл, шэхьэмдэсхэми я дзыхь абы ирагъэзаш. ²⁷ Зэры-Шэчэму губгъуэм дәклауэ жызумыр пачыжт, ар япыгт, ягъэмахуэшлырт. Ахэр я тхьэм и унэм кӀуауэ, ефэ-ешхэ щацӀт, Абимелэч нэләт ирахт. ²⁸ Джәлэл жиӀаш: «Аби-мелэч сытым ишӀыс, дэри сытым дришӀысу Шэчэм дыдэс,

абы и унафэ дышлэтыну? Ерубэлэккэ ар зи кьуэр, Зэбылкэ и лыкьуэр? Шэчэм и адэ Хьэмур и цыхухэм фахуэлажкэ! Сыт дэ Абимелэч дышлэдэуэнур? ²⁹ Шэчэмдэхэр си унафэ шлэту силатэми! Сэ клэр естынт Абимелэч. Жеслэнт: „Уи дээр кьызышлэгъэули кьэув!“»

³⁰ Джэлэл и псалъэхэр кьалэм и тет Зэбыл шызэхихым, хуабжы губжыаш. ³¹ Абы шэхуу^а лыкьуэхэр Абимелэч хуигъэкьуаш, мыпхуэдэ псалъэхэр хуигъэхьри: «Абэд и кьуэ Джэлэл и кьуэшхэр дэшлыгъуу Шэчэм кьэкьуауэ кьалэр уи бий яшл. ³² Араши, ныжэбэ уи зауэлхэр уи гьусэу губгъуэм кыхьы кьапэтыс. ³³ Пцэдджыжьым, нэхулхэр кьышызэклэшитхьым, кьалэм кьытеуэ. Джэлэрэ и зауэлхэмрэ кьыппежыа нэужь, узыхуей дыдэр ешлэ».

³⁴ Абимелэч и зауэлхэр и гьусэу кьежыаш, гупиплэу загуэши Шэчэм деж кьащыпэтысащ. ³⁵ Джэлэл кьалэ дыхьэплэм кьэувауэ шьытт, Абимелэчрэ и зауэлхэмрэ я гьэпшкьлэпэм кьышкьуэкьым. ³⁶ Ахэр кьылабгъури, Джэлэл жрилаш Зэбылым: «Плэзт, бгышкьэхэм цыху кьох!»

Зэбыл идакьым: «Бгым кьытридзэ ныбжыыр цыхуу кьыпшыхуу араш уэ».

³⁷ Джэлэл аргуэру жилаш: «Еплэ, бгым кьох цыху, тхьэгурьымагъуэхэм я жыгеймкли зы гуп кьок!».

³⁸ Зэбылыр кьыхуилыаш: «Дэнэ кьуэжа уи шхьэщытхьугъэр? Уэратэккэ жызылар: „Сыт Абимелэч зишлысыр, и унафэ дышлэтыну?“ Ахэратэккэ уэ ауан пшлар? Илэ иджы, япэуви езауэ!»

³⁹ Джэлэл шэхьэмдэхэм я пашэу Абимелэч и дзэм кьезэуаш.

⁴⁰ Абимелэч Джэлэрэ и цыхухэмрэ ирихужьэжати, абыхэм кьалэ дыхьэплэмклэ ягъэзэжауэ жэрт, ауэ кьалэм зэрыдыхьэ

^а 9:31 шэхуу Е: «Арумэ деж».

куэбжэм нэмыс щыклэ куэдыр яуклащ. ⁴¹ Абимелэч Арумэклэ игъэзащ, абы и лыклуэ Зэбыл Джэлэли и къуэшхэри Шэчэм къыдихуащ.

⁴² Къыклэлъыклуэ махуэм Шэчэм дэсу хъуар губгъуэм дэклати, абы и хъыбар Абимелэч къылэрагъыхъащ. ⁴³ Абы и зауэлхэр зэщлыкъуэщ, гупищу игуэшри, губгъуэм пэтлыс щидлащ. Къалэм къыдэкл цыхухэр къыщилъагъум, зилэтри ятеуащ. ⁴⁴ Абимелэч зы гупыр езым и гъусэу къалэм зэрыдыхъэ куэбжэм деж зыщагъэбыдащ, адрей гупитлыр губгъуэм ит цыхум ятеуэри зэтрауклащ. ⁴⁵ Махуэ псоклэ зэуащ Абимелэч, къалэр иубыду дэсу хъуар зэтриуклэху. А псом иужьклэ абы къалэр щлым щыщ ищлыжри, шыгъу триклутэжащ^a.

⁴⁶ Къэхъуар къащыгурылуэм, Шэчэм чэщанэм дэсахэр Бэлэл-Бэрит^b тхъэунэм и щлы щлагъ быдаплэм ехащ. ⁴⁷ Ахэр здэщылэр Абимелэч къыщыжралэм, ⁴⁸ и зауэлхэр и гъусэу Зэлмэн бгым дэклащ. Джыдэ къищтэщ, къудамэ кыпиупщлри и дамэм трилъхъащ. И гъусэ зауэлхэми унафэ яхуищлащ: «Псынщлэу, сэ зэрысщлым хуэдэу, фэри фщлы».

⁴⁹ Псоми къудамэ кыпаупщлри, Абимелэч и ужь иуващ. Къудамэхэр щлыунэ щлыхъэплэм щызэтралъхъэри, мафлэ щладзэжащ. Апхуэдэу Шэчэм чэщанэм щыпсэуауэ хъуар – цыхубз, цыхухъуми – миным нэс хисхъащ а мафлэм.

⁵⁰ Абы иужьклэ Абимелэч Тэбэз къалэр къиувыхъри иубыдащ. ⁵¹ Абы чэщанэ быдэ дэтти, къалэм дэсыр зэрыщыту щхъэхъу зэрыщлыхъащ. И клуэщлымклэ зыкыщыгъэбыдэри, чэщанэм и щхъэм дэклуеяхэщ. ⁵² Абимелэч чэщанэм теуащ, ауэ щлыхъэплэм мафлэ щидзыну гъунэгъу зыщыхуищлым, ⁵³ зы

^a 9:45 Хуэбгъэфащэ зэрыхъунумклэ, нэлат зэрырихым и щыхъэту.

^b 9:46 Журт. «Эл Берит», н.ж. «зэгурылуэныгъэм и тхъэ» – Бэлэл-Бэрит и етлуанэ флэщыгъэщлэ. Еплъ 8:33; 9:4.

цыхубз чэщанащхэм щхэл мывэр къридзыхри, и щхэкъуп-щхэр хуикъутащ.

⁵⁴ Абы и лэщэзехьэр къриджэри жрилащ: «Джатэр къихи сыук, „ар цыхубзым иуклащ“ къысхужамылэн щхэклэ». И лухутхьэбзащлэм джатэр къыхихуэри, и псэр хэклащ. ⁵⁵ Аби-мелэч зэрыллар кыпцалъагъум, исрәилхэр зэбгрыкыжащ, я унэ еклүэлэжащ.

⁵⁶ Апхуэдэ щыкләклә Тхьэм Абимелэч иригъэпшыныжащ и къуэш блыщыр иукыжу и адэм лей кләлылэжьауэ зэрыщытар. ⁵⁷ Тхьэм игъэгъуакъым Шэчэм дэсхэм зэрахьа лейри. Абыхэм къатехуащ Ерубәлэл и къуэ Йотэм и нэлатьр.

ЕПЩАНЭ ЙХЬЭ

Толэрэ Ялиррэ

10 ¹ Абимелэч иужьклә Исрәилиым и къегъэлакүэу зыкъэ-зылэтар Ицэхъар и лакъуэм щыщ Дуду и къуэ Пыгуэ и къуэж Тулэщ. Ар щыпсэуащ Ефрәлим бгыльэхэм ит Щамыр къалэм. ² Толэ Исрәилиым и гъуазэу щытащ илъэс тлощлрә щыклә. Дунейм ехыжа нэужь, ар Щамыр щыщлалъхьэжащ.

³ Толэ иужьклә Джылылэдей щыщ Йалир зыкыилэтри, Исрәилиым и гъуазэу щытащ илъэс тлощлрә тлүклә. ⁴ Абы къуэуэ щэщл кыщлэхъуати, псори шыд тесут зэрызеклүэр^а. Джылылэдей^б щыналъэм щалэт къалэ щэщл, нобэми абыхэм зэреджэр Хьэуэт-Йалирейщ^с. ⁵ Йалир дунейм ехыжа нэужь, Къэмыуэн щыщлалъхьэжащ.

^а 10:4 Шыдым тесу зеклүэныр къулеигъэмрә зыщыщ лакъуэр зэрыхэлэтыклармә и нэщэнэт.

^б 10:4 Джылылэдей щыналъэр здэщылар лурдын псым адәклә къуэкыплә лъэныкъуэрщ, иджырей лурдыным и щыналъэм хуэзэу.

^с 10:4 Журтыбзәклә «Йалир и къуажэхэр» жиләу къокл.

***Исрәилхэр Тхьэм зэрыхуэмыжылэщлам папщлэ
хьэзаб зэрыхэхуэжар***

⁶ Исрәилхэм аргуэру щладзэжащ ТХЬЭМ деж нэмысын лүэхухэр ялэжы. Абыхэм зыхуагъэщхьырт Бэлэлрэ Аштэрэт-рэ я скъархэм, арэмейхэм, саидейхэм, мэуабейхэм, амонейхэм, фылистейхэм я тхьэхэм, езым я ТХЬЭР къагъэнэжауэ, хуэжылэщлэтэкъым. ⁷ ТХЬЭР гужьри Исрәилыр фылистейхэмрэ амонейхэмрэ я лэмыщлэ иригъэхуащ, ⁸ абыхэм я дэкъу-зэныгъэмрэ залымыгъэмрэ яригъэшэчащ. Абдеж щегъэжьбауэ илэс пщыклуийклэ абыхэм я бжьым щлэтащ лурдын и къуэкълплэ лъэныкъуэм, Джылылэдейм щыпсэу исрәилхэр, амэрейхэр щы-псэуа щынальхэм исхэр. ⁹ Амонейхэр лурдыныпсми зэпрыклащ, ехьудейхэм, бенаминхэм, ефрәлимхэм езуэуны.

Исрәилхэм гузэвэгъуэшхуэ къалъэлэсати, ¹⁰ ТХЬЭМ елъэлуащ: «Дэ уи деж, ди Тхьэм и пащхьэм, гуэныхьышхуэ щыдлэжьащ, лэщлыб утщлу Бэлэл и скъархэм дазэрыхуэпщылламклэ».

¹¹ ТХЬЭМ закъригъэщлэжащ: «Мысырхэм, амэрейхэм, амонейхэм, фылистейхэм ¹² саидейхэм, амэлычхэм, мэуэнейхэм^а фи фэр ирахыу, Сэ фыкъезгъэлыну фыкъыщызэлъуам, я лэмыщлэм фыкъисхыжатэкъэ? ¹³ Арщхьэклэ фэ, сыкъэвгъанэри, нэгъуэщлытхьэхэм фахуэпщыллащ, абы къыхэкълуи афлэкла фыкъезгъэлынукукъым. ¹⁴ Фыклуи фелъэлу фэ езым къыхэфхыжа нэгъуэщлытхьэхэм. Абыхэм фыкъыхыраш фызыхэт гузэвэгъуэм!»

¹⁵ Исрәилхэр нэхъри елъэлурт ТХЬЭМ: «Дэ гуэныхь длэжьащ. Узыхуейуэ хъуар къыдэщлэ, ауэ иджыпсту мы гузэ-вэгъуэм дыкъыхэш!» – жалэу. ¹⁶ Абыхэм хамэтхьэхэр лэщлыб ящлыжри, я ТХЬЭМ хуэжылэщлэу щладзэжащ. Абы щыгъуэм

^а 10:12 Е: "миданхэм".

Исрәилым и щыхум ятель бэлыхьыр ящхьэщимыхыжыну ТХБЭМ хузэфлактым.

¹⁷ Амонейхэм зауэм зыхуагъэхъэзыру Джылылэдей щыналъэм дзэ пщылэу щитысыклым, исрәилхәри къызэхуэсри Мызпэхъ^а деж дзэ пщылэу щитысыклащ. ¹⁸ Джылылэдей дэххэм я пашэхэм ээжралэрт: «Амонейхэм дезэуэну дезышажьэращ Джылылэдей лэщхьэтет щыхьунур».

ЕПЩЫКІУЗАНЭ ІХЬБЭ

Етыхь

11 ¹ Джылылэдей щыщ Етыхь зауэл лъэшт, ауэ абы и анэр къэхьпэт, и адэр Джылылэдт. ² Джылылэд и щхьэгъусэми къыхуилъхуауэ къуэ илэхәти, ахэр балигъ къэхъуа нэужь, Етыхь зыхахуащ. «Уэ дэ удиыхьэгъуктым, ди анэм укыильхуакъыми», – жалащ абыхэм. ³ Етыхь и къуэшхэм яхәкІри Туб щыналъэр увыләплә ищлати, мыхъумыщлә гуэрхәр пәшәгъу хуэхъуауэ, зәгъусәу теуэ ящлырт.

⁴ Зәман зыбжанэ дәклауэ, амонейхэм Исрәилым зауэ къращыләри, ⁵ Джылылэдей тхьәмадэхәр Туб клуащ, Етыхь яшәжыну. ⁶ «Нәклуәжи дзәпщ тхуэхъу, амонейхэм дегъәзауэ», – жалащ абыхэм.

⁷ Етыхь идактым: «Фэракъэ сыкъэфлъагъу мыхъуу си адәм и унәм сыкъыщлэзыхуар? Сыт иджы, гузэвэгъуэр кыпщыфлъәләсам, си деж фыкъыщләклуар?»

⁸ «Дауэ щымытами, иджыпсту зыныпхудогазә: ди гъусәу нәклуәжи, амонейхэм езауэ, – мәлбаләу тхьәмадэхәр, – итланэ Джылыләдейм щыпсәууэ хъуам ураләтәщхьәнущ»

^а 10:17 Джылылэдей щыналъэм щыла къаләщ, лурдыныпсым и къуәкыплә лъәныкъуәмклә хуэзәу. Мыр 20–21 Іхьхьэхэм къыхәщ Мызпэхьырактым.

⁹ Етыхь тригъэчыныхъащ: «Амонеихэм севгъээзуэну сыфшэжауэ, ТХЬЭМ ахэр си лэмышлэ кърилъхъауэ сощ! – пэжу фи лэтащхъэ сыфшыну?»

¹⁰ Тхьэмадэхэми тхьэрыуэ ящ: «ТХЬЭР ди щыхьэтщ, уэ зэрыжыплэм хуэдэ дыдэу тшынклэ».

¹¹ Етыхь тхьэмадэхэм я гъусэу Джылылэдей шынальхэм клуэжащ, цыхубэм ар лэтащхъэ ящри дзэпщуй хахащ. Абы Мызпэхь деж ТХЬЭМ и пащхъэ иджыри зэ шыжилащ тхьэмадэхэм яжрилауэ шытар.

¹² Етыхь амонеи пащтыхьым деж лыклуэ игъэклуащ, иригъэупщыну: «Сыт хуэдэ цхьэусыгъуэ уэ уилэр, си хэкум укыитеуэну?»

¹³ Амонеихэм я пащтыхьым лыклуэхэм жэуап къаритащ: «Исрэилыр Мысырым кыпщиклыжым, Арнэныпсым щегъэжауэ Йабэклыпсымрэ лурдыныпсымрэ нэсыху си щлым шыщу иубыдащ. Аращи, уарэзыуэ кыызэтыж».

¹⁴ Етыхь аргуэру лыклуэхэр игъэклуащ амонеи пащтыхьым деж, ¹⁵ мыпхуэдэ псалъэхэр иригъэхьри: «Исрэилым иубыдактым мэуабейхэм я щли, амонеихэм я щли. ¹⁶ Исрэилхэр Мысырым кыпщиклыжым, пшахъуэщлым итурэ Къамылыхым^а нэс клуэри, Къуэдэс къалэм еклуэлащ. ¹⁷ Абдежым исрэилым едумей пащтыхьым лыклуэ хуигъэклуат елъэлуу: „Уи хэкумклэ дыклуэцпрыкыну хуит дыкъэщ!“. Едумей пащтыхьыр къедэлүэхактым. Исрэилым лыклуэ хуигъэклуат мэуабейхэм я пащтыхьми, ауэ абыи кыгъэщлэхъуащ. Исрэилыр Къуэдэс деж кыпщынащ.

¹⁸ Абы иужьклэ пшахъуэщлым кыпщаклухъащ, Едумейми Мэуабейми ящлхэм кыпаклухъащ, Мэуабей щлым и къуэкыплэ лъэныктуэм кыпщыувылэри Арнэныпсым и адрьщлым

^а 11:16 Мыбдежым зи гугъу ищ! псыр лупщлктым ауэ хуэбгъэфашэ зэрыхъунумклэ, Хы Плъыжьым и Аклабэ псыдэуаплэращ.

щыгтысащ. Ар ихъакъым Мэуабей щлым – мэуабейхэм я гъунапкъэр Арнэныпсыратэкъэ.

¹⁹ Исрәилилым и лыкӀуэхэр игъэкӀуащ Хьэшбэным и тет амэрей пащтыхь Сихъуэн деж елъэлу: „Уи хэкумклэ дыкӀуэцӀрыкӀыу ди лъахэм дихъэну хуит дыкӀэщӀ“. ²⁰ АрщхъэкӀэ Исрәилилым дзыхь хуицӀтэкъыми, Сихъуэн ар къыхуидакъым. Зауэллу илэр зэхуишэсщ, Иахъэз деж къащыпэтӀысри, Исрәилилым теуащ. ²¹⁻²² Апхуэдэу цыхъум, ТХБЭМ, Исрәилилым и Тхъэм, Сихъуэни и зауэллу хъуари исрәилхэм я лэмыщӀэ кӀрылхъати, хагъэщӀащ. Арнэныпсрэ ИабэкӀыпсрэ, пшахъуэщӀымрэ лурдынрэ яку илъ щӀыр зэрыщыту яубыдри, амэрейхэм я щыналхэр Исрәилилым щыщ хъуащ.

²³ Иджы, ТХБЭМ, Исрәилилым и Тхъэм, езым къыхиха лъапкъым амэрейхэр щабгъэдиухакӀэ, уэ сыт хуэдэ хуитыныгъэ уилэ мы щыналхэм ущыгугъыну? ²⁴ Уэ уи тхъэ КӀэумыш къыуита щӀыр уилэщ. Дэри дыдейщ ТХБЭМ, ди Тхъэм, къыдита щӀыр зэрыщыту. ²⁵ Сытклэ унэхъыфӀ уэ мэуабей пащтыхь Дзыбэр и къуэ БэлакӀ^а нэхърэ? Ар Исрәилилым зэ нэхъ мыхъуми къыщыхъа е кӀезэуа?

²⁶ Исрәилиыр илъэс щипӀклэ щыпсэуащ Хьэшбэн, Арэр, абыхэм кӀедза жылэхэм, Арнэныпсым етӀысэкӀа кӀалэу хъуам. Сыт а зэманым и кӀуэцӀклэ ахэр щӀумыубыдар? ²⁷ Сэ уэ сынокъуэншэкӀакъым, уэращ сэ къызэкъуэншэклар, зауэ къызищӀылэу. ТХБЭР – *хеящӀэщ*|*ХеящӀэ*. Абы зэхрегъэкӀ нобэ исрәилхэмрэ амонейхэмрэ я зэдауэр».

²⁸ АрщхъэкӀэ амоней пащтыхьыр Етыхь и псалъэхэм едӀуакъым.

²⁹ Абы щыгъуэм Етыхь къыхуехащ ТХБЭМ и Псэр. Етыхь Джылылэдейрэ Минащрэ кӀуэцӀрыкӀщ, Джылылэдей хэкум цылэ

^а 11:25 Илъэс щипӀ ипэ БэлакӀ яужь итат Исрәилилым уд иригъэбгыну, ауэ, Тхъэм и лэмырклэ, удым гыбзафэм и пӀэкӀэ хъуэхъуш къыжъэдэклар. ЕплӀ ПшахъуэщӀым 22–24.

Мызпэхь дэк'ри, амонейхэм ебгъэрыклэу хуежъащ. ³⁰ Абы ТХЬЭМ псалъэ быдэ иритащ: «Уэ амонейхэр си лэмышлэ кыплъхэмэ, ³¹ теклэуныгъэр къэсхъауэ сыклэужа нэужь, япэ си унэ кышлэк'лыу си дежк'лэ къэзыунэт'ыр уэ тыхь гъэсын пхуэсщ'ынуш».

³² Етыхь амонейхэм ятеуэри, ТХЬЭМ ахэр и лэмышлэ кырг'эжуаш. ³³ Абы Арэр щегъэжъауэ Мынит, Ауэл-Чермим нэсыху к'алэ тлощ'ыр зэтрик'утэпащ. Апхуэдэу Исрэилиыр амонейхэм тепщэ яхуэхъуаш.

³⁴ Етыхь Мызпэхь къэк'лэужу и унэ кышцихъэжым, хэт кы-
пежъэнт *тломн'ырэ цык'лы* | *Тломн'ырэ цык'лы* зэуэм кыдэфэжу
кышлэк'ла и пхъур к'анэу! А зырат абы быну илэр. Абы флэк'ла
к'уэи пхъуи илэтэк'ым. ³⁵ Ар кылаагъури, Етыхь и щыгъы-
ныр зэхичатхъээрэ^а к'лиящ: «Е! си хъыджэбз! Сык'эбук'лащ!
Насыпыншэ сыпщ'лащ! Сэ ТХЬЭМ сызэмыпщ'ыжыфын пса-
лъэ быдэ естащ».

³⁶ «Си адэ, – жилащ пхъум, – уэ ТХЬЭМ псалъэ быдэ ептащ.
Къызэрыбгъэугъа дыдэр кыызэщлэ, абы уэ уи бий амонейхэм
уатригъэк'лащ. ³⁷ Ауэ си зы лъэлу кысхуэщлэ, – кыпищащ
хъыджэбзым. – Мазит' кыызэт, бгыхэм кышчыск'лхъыну,
зэи сызэрыдэмыклэуэнум си ныбжьэгъухэр си гъусэу
сытепыхъэжыну».

³⁸ «Ирехъу апхуэдэу», – жилэри иутыпщ'ащ, мазит' палъэр
илэу. И ныбжьэгъу хъыджэбзхэм я гъусэу бгым дэк'ри, зэи
зэрыдэмыклэуэнум тепыхъащ. ³⁹ Мазит'ыр дэк'ри, абы и адэм
деж кырг'эзэжащ, ик'ли Етыхь тхъэ илуар игъэзэщ'лащ^б. Кы-
хуиухатэк'ым хъыджэбзым ц'ыхухъу игъэунэхуну.

^а 11:35 Къуэк'лп'лэ Гъунэгъум щыпсэу лъэпк'хэм гуауэ
к'ащытепсыхэк'лэ, я щыгъынхэр зэхачатхъэу хабзэ яхлъащ.

^б 11:39 Язынык'уэ щлэныгъэлхэм Етыхь и пхъур, пэжу, тыхь гъэсын
ищ'лауэ к'алыг'тэ. Нэгъуэщ'хэр зэреплъымк'лэ, хъыджэбзыр дэмыклэуэ,

Абдежщ кыщцежьэр исрэллхэм я хабзэр, ⁴⁰ илбэс кбэс хыб-джэбзхэр кыдэклрэ махуиплклэ зэгъусэу, Джылылэдей щыщ Етыхь и пхъум теухуа уэрэд жалэу.

ЕПЩЫКІУТІАНЭ ІХЬБЭ

Ефрэллмхэм Етыхь кбаугъэ хадзауэ зэрыщытар

12 ¹ Ефрэллмхэр зэуаклэу кбэжьащ. Дзэфэн деж лурдын псыежэхыр кызыэпаупщлри Етыхь хуалэуащ: «Амонейхэм узэуэну ушыклэуэм, сыт уктыщлэдымджар? Абы щхьэклэ уэри, уи унэ исхэри мафлэ фщлэддзынурэ фыдгъэсынуш!»

² Етыхьым абы жэуапу иритащ: «Си лбэпкърн сэри хуабжьу кбьдэныкбэуэкбэу амонейхэм дащыпэщлэтым, джаклэу фхуэсщлат, ауэ фыкбэклэуэ зыкбэсщлэвгъэкбэуакбэым. ³ Дэлэпыкбэуэгбэу фыкбэзыэрысхуэмыхбунур кбьщызгурылэуэм, сэ, псэзэпылхьэплэу|Псэзэпылхьэплэу щытми, псым сызэпрыклри амонейхэм зеспщытащ, икн ТХБЭМ сатригъэкбэуащ. Сыт-тлэ иджы сэ зэуаклэу фыкбэщлэсхуэкбэуар?»

⁴ Ефрэллмхэм жалэрт: «Фэ, джылылэдейхэр, фыепщлэжаклэуэщ, Ефрэллмрэ Минащрэ я ллакбэуэхэм факбэыхэкбэуэсыкбэуащ!» Абдежым Етыхь джылылэдейуэ хуар зэхуишэсщ, ефрэллмхэм езауэри хигъэщлащ.

⁵ Джылылэдейхэм Ефрэллмым узэрыклэу лурдын псы икыплэр яубыдати, ефрэллмхэм щыщ кбелар зэпрагъэкбэуыну лбэлуэху, джылылэдейхэр еупщлырт: «У-ефрэллм?» – жалэурэ. «Хьэуэ», – жилэу жэуап кбэзытым ⁶ паубыдырт: «„Шиболет“ жылэт». Ефрэллмхэм а псалбэр тэрэзу кбэжбэдэкбэуэртэкбэыми, «шиболет»

щытыклэ хэгъэщхьэхуаклэ ТХБЭМ телэжьэну хухахат.

жалэрт, арати къаубыдырти псы икыплэм деж щауклырт. Абы щыгъуэ ефрэлیم мин плыщлрэ тлурэ яуклат.

⁷ Етыхь Исрэилым и гъуазэу щытащ илъэсиклэ. Ар дунейм ехыжа нэужь, Джылылэдейм и зы къалэ щыщлалъхъэжащ.

Ибсан, Елон, Абдун

⁸ Абы иужьклэ Исрэилым и гъуазэ хъуащ Бэтлахьым щыщ Ибсан. ⁹ Абы къуэуэ щэщл, пхъууэ щэщл илэт. Ипхъухэр езым и лъэпкъым щымыщщ зритар, и къуэхэми къахуиша хъыджэбз щэщлыр и лъэпкъым щымыщщ. Ар Исрэилым и гъуазэу щытащ илъэсиблклэ. ¹⁰ Итланэ, дунейм ехыжа нэужь, Бэтлахьым щыщлалъхъэжащ.

¹¹ Абы иужьклэ илъэсипщлклэ Исрэилым гъуазэу илар Заблун и лакъуэм щыщ Елэнщ. ¹² Ар дунейм ехыжа нэужь, Заблун и щлым хэт Айалон щыщлалъхъэжащ.

¹³ Абы иужьклэ Исрэилым гъуазэу илар Пэртэуэн щыщ Хьылэл и къуэ Абдунщ. ¹⁴ Абы къуэуэ плыщлрэ къуэрылхуу щэщлрэ илэти, шыд блыщлым тесу зэхэзеклүэхэрт. Ар Исрэилым и гъуазэу щытащ илъэсийклэ. ¹⁵ Абдун дунейм ехыжри, амэлычхэр щыпсэуа бгылэхэм Ефрэлیم и лакъуэм щалэ щлым ит Пэртэуэн щыщлалъхъэжащ.

ЕПЩЫКІУЩАНЭ ІХЬБЭ

Шамсун

13 ¹ Исрэилхэм ТХЬЭМ деж нэмысын лүэхухэр ялэжъу щладэжащ, абы щхьэклэ ТХЬЭМ ахэр *фылистей-хэм* | *Фылистейхэр* я лэмыщлэм илъэс плыщлклэ иригэалъащ.

² А зэманым Зорэ жылэм Мынэхьклэ еджэу зыл щыпсэурт. Ар езыр Дан и лакъуэм щыщт. И щхьэгъусэр мылхуэти, бын

илэтэкъым. ³ Зэгъуэрым а цыхубзым ТХБЭМ и Мелылычыр кыхухуэклуаш: «Уэ умылхуэщ, ауэ иджы дагъуэ бгъуэтынурэ къуэ кьэплъхунуш. ⁴⁻⁵ Ццалэ цыклур дунейм кыщытехьам щыщлэдзауэ Тхьэм и назиру^а псэунуши, араш абы и щхьэцым щхьэщ лъэлэс цлэмышхунури. Къызжилакъым жумылэж, сани нэгъуэщл фадэхэкли уемыфэ, кьабзагъэ зыбгъэдэмылэ ерыскъы умышх. А ццалэраш Исрэилыр фылистейхэм кьалэщлэ-хыжыным яужь ихьэнур».

⁶ Цыхубзыр и щхьэгъусэм деж клуэри жрилаш: «Тхьэм и цыху кысхуэклуаш. Ар ещхьт Тхьэм и Мелылычым, и теплъэм цыхь хуигъэщлт икли уигъэгужьейрт. Къыздиклам сыщлэупщлакъым, езыми и цлэр къызжилакъым. ⁷ Ауэ абы сигъэлущаш: „Уэ дагъуэ уилэ хьунурэ, къуэ кьэплъхунуш. А ццалэ цыклур дунейм кыщытехьам щыщлэдзауэ лэху Тхьэм и назиру щытыну кыхуиухаши, санэ е нэгъуэщл фадэхэкл уефи кьабзагъэ зыбгъэдэмылэ пшхьи хьунукъым“».

⁸ «Тепщэныгъэ Зилэ, сынолхэу, – зыхуигъэзащ Мынэхъ ТХБЭМ, – зэ кьытхуэклуа Тхьэм и цыхур иджыри кьытхуреклуи, ццалэ цыклур дунейм кьытехьэмэ, дызэрыху-щытынымклэ дрегъэлущ».

⁹ Тхьэм Мынэхъ и лъэлур зэхихри, и Мелылычыр зи закъуэу лажьэу губгъуэм ит цыхубзым деж кыгъэклуаш. ¹⁰ Цыхубзыр плащлэу и щхьэгъусэм деж жаш: «Ццлэху! Ар кьэклуаш! А япэм кысхуэклуауэ цыта цыхур кьэклуаш!» – жиэри.

¹¹ Мынэхъ занщлэу и щхьэгъусэм яужь иуващ. Кьэклуам бгъэдыхьэри еупщлаш: «Уэра си щхьэгъусэм кьепсэлъар?»

«Сэраш», – жэуап къритащ Абы.

¹² «Жыхуэплар кьэхьумэ, – щлэупщлаш Мынэхъ, – дауэ сабийм дызэрыхушытынур, сыт ар кызыхуигъэщлыр?»

^а 13:4-5 Цытыклэ хэха илэу Тхьэм хуэлэжьэну нузыр зытелъ цыху. Еплъ Пшахъуэщлым 6:1-21.

¹³ «Уи щхьэгъусэм сэ жеслахэр игъээщлэн хуейщ, – къыжрилах ТХЪЭМ и Мелылычым. – ¹⁴ Жызумым къыхэщыклэ е къабзагъэ зыбгъэдэмылэ ишхи, санэ е нэгъуэщл фадэхэклэ ефи хъунукъым. Абы игъээщлэн хуейщ сэ жеслауэ хъуар».

¹⁵ Мынэхъ елъэлауащ ТХЪЭМ и Мелылычым: «Зытхуэлэжьэ, чыщл дуклыу пхуэдгъэхъэзырыхуклэ».

¹⁶ «Зызбгъэлэжьэ щхьэклэ, сэ уи ерыскъы сшхынукъым, – къыжрилах абы. – Ауэ ТХЪЭМ тыхъ гъэсын хуэщл хъунуш».

Мынэхъ иджыри къыгурылуатэкъым ар ТХЪЭМ и Мелылычу зерыщытыр. ¹⁷ Йолъэлу: «Уи цлэр къыджелэ, жыплар нахуаплэ хъумэ, удгъэфлэжыфын хуэдэу».

¹⁸ ТХЪЭМ и Мелылычым къыжрилах: «Сыт уэ си цлэм уккыщыщлэушцлэр? Ар зи мыхъэнэр къыпхуэмылуэтэн цлэ телъыджэщ».

¹⁹ Мынэхъ чыщлымрэ гъавэ тыхъхэмрэ ихъри, мывэшхуэм деж ТХЪЭМ къурмэн щыхуищлати, Абы Мынэхърэ и щхьэгъусэмрэ я нэгъу телъыджэ щлигъэклаш: ²⁰ къурмэн щыплэм деж мафлэ бзийм зэрызыщилэту, а бзийм хэту ТХЪЭМ и Мелылычым уафэм зилэтыжащ. Ар къызэралъагъуу, Мынэхърэ и щхьэгъусэмрэ зрадзыхри щлым нэсу щхьэщэ ящлаш.

²¹ ТХЪЭМ и Мелылычыр ямылбагъуж щыхъум, Мынэхъ къыгурылуащ Ар зыщлысар. ²² «Иджы дэ шэч хэмылбу дылэнущ! – къэулэбжащ Мынэхъ. – Дэ Тхъэр тлэагъуащ!»

²³ Арщхьэклэ цыхубзым идактым: «Дэ ТХЪЭМ ажал къытхуигъэфэщатэмэ, Абы ди къурмэныр къабыл ищлынутэкъым, а ди нэгъу щлэклари щлигъэклынутэкъым».

²⁴ Цыхубзым щлалэ цыкы игъуэтри, Шамсун фийащ. Сабийм зиужьырт, ТХЪЭМ и нэфл къыщыхуэ зэпытт. ²⁵ ТХЪЭМ и Псэр япэ къыльэлэсащ Зорэрэ Ащтэлэлрэ я кум ит Мэхъанэ-Дан^а щыщылам щыгъуэ.

^а 13:25 Журтыбзэклэ «Дан и дзэ щыплэ» жиэу къокл.

ЕПЩЫКІУПЛАНЭ ІХЬЭ

*Шамсун фылистей цыхубз щхьэгъусэу
къызэришар*

14 ¹Зэгуэрым Шамсун Тэминэ къалэм клуауэ игу ирихьат фылистей хьыджэбз. ²Къыгъэээжа нэужь и адэ-анэм яжрилащ: «Тэминэ зы фылистей хьыджэбз щыслъэгъуащи, щхьэгъусэу къысхуэфшэ».

³Адэми анэми яфлэфл хьуакъым: «Къыбдалъхуахэм е ди лъэпкъ псом цыхубз хэмытыжу ара? Дауэ сунэтмышцлыжь фылистейхэм^а я деж фызышэ узэрыклуэнур?» – жалащ абыхэм.

Арщхьэклэ Шамсун адэм зыхуигъэзащ: «Аращ сэ сигу къыдыхьар. Ар къысхуэшэ». ⁴Абыхэм ящлэртэкъым ар ТХЬЭМ и унафэу зэрыщытыр. А зэманым Исрэилыр фылистейхэм ялэщлэлъти, ТХЬЭМ къыгъэхурт абыхэм щлапэувын щхьэусыгъуэ.

⁵Арати, Шамсун и адэ-анэр щлыгъуу Тэминэ клуащ. Ахэр Тэминэ и жызум хадэхэм щынэблагъэм, наплэзыплэм гъуахъуэу аслъэн къыхэжри, Шамсун дежклэ къиунэтлащ. ⁶ТХЬЭМ и Псэр къыльэлэсри, Шамсун а аслъэныр лэ пцланэклэ зэпкъритхьащ, чыцл цлыклуу флэкла къыщымыхъуу. Ауэ ищлар и ади, и ани яжрилэжакъым. ⁷Хьыджэбзым деж клуэщ, епсалъэри, гунэс щыхъупащ.

⁸Зэман тлэклу дэклауэ, хьыджэбзыр къишэну здэклуэм, аслъэным и хьэдэм еплъыну гъуэгум трилуэнтлыклащ. Абы бжъэ къэпцла клуэцлысу, фо клуэцлыгу къыщлэклащ. ⁹Фор лэклэ кърильэщлыклри гъуэгум здытетым ишхащ. И адэ-анэми фом щыщ

^а 14:3 Фылистейхэм, исрэил лъэпкъым ещхьу, щлалэ цыклум и фэлыр паупщлын хуейуэ къээыгъэу хабзэ ялэтэкъым. Абы къыхэклыу исрэилхэр фылистейхэм "сунэтмышцлыжыклэ" еджэрт, абыклэ ягъэпуду.

кѣахуихъри яригъэшхащ. Ящибзыщлащ^а а фор аслъэн лам и клуэщлым къызэрырихар.

¹⁰ Аращи, Шамсун и адэр нысэ къашэнум и унэ къэклуащ. Малъхъэ хъунухэм зэрахабзэу, Шамсун ефэ-ешхэ зэхиублащ.

¹¹ Шамсун зыхуэдэр щалъагъум, цыху щэщ¹ *щауэгъу|Щауэгъу* къыхуащлат, и гъусэн хуейуэ.

¹² Шамсун абыхэм яжрилащ: «Сэ зы къуажэхъ вжеслэнущ. Фэ ар ефэ-ешхэр зэреклуэклыну махуиблым къриубыдэу къыфхуэщлэмэ, сэ чэтэн|Чэтэн щлагъщлэлъ плащлэу щэщлрэ щылутелъу щэщлрэ фэстынущ. ¹³ Къыфхуэмыщлэмэ, фэ езыхэм къызэфытынущ щлагъщлэлъ плащлэу щэщлрэ щылутелъу щэщлрэ».

«Хъунщ, дегъэдалуэ уи къуажэхъым», – арэзы хъуащ ахэр.

¹⁴ Шамсун жилащ:

«Шхэрейм шхын къыхэклащ,
лъэщым лэф¹ къыпкърыклащ».

Махуищклэ къуажэхъыр кѣахуэщлактым.

¹⁵ Махуэ ебланэри^б къэсащ, къуажэхъыр иджыри къащлатэкъым. Арати, Шамсун и нысащлэр ягъэшынащ: «Къуажэхъым и жэуапыр уи лым къыпкърых, армырамэ уэри уи адэри фи унэм фыщледгъэсхъэнущ. Дыктыщлевгъэблэгъар дыфхъунщлэну ара?»

¹⁶ Езы нысащлэри Шамсун хуэгъынанэ зэпытт: «Уэ сэ сыкъэплъагъу хъуркъым! Уэ сэ фыгуэ сыкъэплъагъуркъым. Си лъэпкъэгъухэм яжеплэ къуажэхъым и жэуапыр сэ къысщыбобзыщ¹».

^а 14:9 Щибзыщлар Тхэм и унафэхэм щыщ зыбжанэ, зэребакъуэр ищлэжу, ебэкъуати аращ. Еплъ Пшахъуэщлым 6:6; Лэбийхэр 11:27, 40.

^б 14:15 Нэгъуэщ¹ лэрытххэм зэритыр «махуэ епланэу»-щ. «Махуэ ебланэ» жыхуилэр пэжмэ, жэуапхэр къагъэлуу щыщладзар махуищыр клуа нэужьу къыщлэклынущ.

«Жэуапыр си адэ-анэ дыдэхэми яжеслактым, – жилащ абы. – Уэ сытым щхьа бжеслэн хуей?»

¹⁷ Ефэ-ешхэр зэреклуэкла махуиблым и клуэцккэ нысаццлэм и гъыныр зэпигъэуактым. Махуэ ебланэм Шамсун и щхьэр иужэгъури, зыхуейр ктыжрилащ. Мыдрейми ар занццлэу и лъэ-пкъэгъухэм ялэригъэхьащ.

¹⁸ Махуэ ебланэм, дыгъэ къухьэгъуэм деж, къалэм дэс цы-хухъухэм Шамсун жэуапыр къратащ:

«Сыт фом нэхърэ нэхъ лэфлыр?

Хэт аслъэным нэхърэ нэхъ лъэщыр?»

Шамсун ктыгурылауащ лүэхур зылытыр: «Фэ си шклащлэмклэ фымывауэ щытамэ, си къуажэхъри къэфщлэфынутахтым».

¹⁹ ТХЪЭМ и Псэр ктыльэлэсри, Шамсун Ашкъэлэн клуэцц, къалэдэс щэцц иукцц, я щыгъыныр къащихри, къуажэхьыр къэзыццлахэм яритащ. Губжьым ктызэгунчу ар и адэм и унэ еклуэлэжащ. ²⁰ Апхуэдэу щыхъум, Шамсун и щхьэгъусэр ща-уэгъуу илахэм нэхъ пажэу яхэтам иратыжащ.

ЕПЩЫКІУТХУАНЭ ІХХЪ

Шамсун илэ фылистейхэм я деж зэрыщиццлэжар

15 ¹ Зэман дэклауэ, гуэдэ лухыжыгъуэм ирихьэллэу, Шамсун и щхьэгъусэр илэагъуну къэклауащ, чыцц цыклуи ктыхъри. Абы жилащ: «Сэ си щхьэгъусэм деж сыщлыхьэну сыхуейщ».

Ауэ цыхубзым и адэм щлигъэхьактым. ² «Сэ шэч ктыте-схьэртэхтым уэ ар къэплагъу зэрымыхъуми, – ктыжрилащ абы, – уи щауэгъуу щытам естыжащ. Абы и шыпхъу нэхъщлэр нэхъ дахэкъэ? Къашэ ар модрейм и плэккэ».

³ «Мызыгъуэгуклэ сэ фхуэфл сыхъуну къэвлэжьащ фылистейхэм», – идакъым ар Шамсун.

⁴ Ар клуэри хьэлуцызд^а щип кьиубыдащ, ахэр я клапэмклэ тлурытлу зэрипхыжащ. Клапэ зэпха къэс зы пхъэдзаклэ мафлэ клэрищлэжри, ⁵ фылистейхэм я гуэдз губгъуэ лумыхыжам хиутыпщхьащ. Апхуэдэу, *щэдджхэри* | *Щэддж*, луамыхыжа гуэдзри, жызум хадэхэри, *зейтун* | *Зейтун* мэз цыклухэри игъэсащ.

⁶ Ар зыщлам фылистейхэр щыщлэупщлэм, «Шамсунщ, тэминэдэсым и малхъээрщ, и щхьэгъусэр и щауэгъуу щытам иратыжати», жалащ. Арати, фылистейхэр клуэри а цыхубзри и адэри ягъэсащ.

⁷ «Апхуэдэу щыхъуаклэ, сэ силъ фи деж щызмыщлэжауэ сыувылэнкъым», жилэри тхэрылуэ ищлащ Шамсун. ⁸ Ар абыхэм ебгъэрыклуэри хьэчлъычыр яхильхьащ. Итланэ Етэм къырым и зэхуакум лъэныкъуэегъэз зыпщиллащ.

⁹ Фылистейхэр Ехъудейм дзэ пщылэу Лэхъ къалэм деж щитлысыклащ. ¹⁰ Ехъудейм щыпсэхуэр къеупщлащ абыхэм: «Сыт зауэ къыдэфщылэну мурад щлэфшлар?»

«Дэ дыкыщлэклар Шамсун лэрыубыд тщыгуэ дилъ тщлэжыну аращ», – жэуапу къатащ абыхэм.

¹¹ Апхуэдэу щыхъум Ехъудейм щыщу цыху минищ Етэм къырым и зэхуакум клуэри Шамсун зыхуагъэзащ: «Уэ фылистейхэм я унафэ дызэрыщлэтыр къыбгурымылуэу ара? Сыт къыдэпщлар зищлысыр?»

Шамсун зигъэкъуэншакъым: «Сэ къызащлам хуэдэ есщлэжауэ аркъудейщ».

¹² Мохэр къыпэуащ: «Дэ дыкыщлэклар лэпхлэпх утщлу фылистейхэм уеттыну аращ».

^а 15:4 Е: «бажэ».

Шамсун жилащ: «Тхъэ къысхуэфлуэ фэ езыхэм сывымукъыну».

¹³ «Хъунц, – къагъэгугъащ ар. – Дэ узэклуэцлытпхэу ует-
тыну аращ. Удукъынукуым».

Клапсэ щлэрыпситклэ япхри, ар къырым кърашащ. ¹⁴ Лэхь
къыщыблэгъам, фылистейхэр зэрыгъэкыйуэ къыпежъащ. Аб-
дежым ТХБЭМ и Псэр Шамсун къылъэлэсри, и лэхэр зэрапха
клапсэр чэтэн ныкъуэсу флэкла къыщымыхъуу къыфлитхъыжащ.

¹⁵ Абдежым шыд жъэ къупщхъэ къыщигъуэтц, къиштэри абы-
клэ фылистейхэм цыщцу миныр зэтриуклащ.

¹⁶ Итланэ Шамсун жилащ:

«Шыд жъэ къупщхъэ быдэмклэ
зы гуартэм нэгъуэщл гуартэ теслъхъэжащ;
шыд жъэ къупщхъэ лъэщымклэ
цыху мин зэтезуклащ».

¹⁷ Ар жилэри, жъэ къупщхъэр хыфлихуэжащ. Абы щхъэклэ
а щыплэм флащат Арэмэтылэхъ^a.

¹⁸ Шамсун псы щхъэклэ ллэрти, ТХБЭМ зыхуигъэзащ: «Уэ
уи пщылым мы теклуэныгъэшхуэр къебгъэхъащ. Иджы псы
щхъэклэ сылэу мы сунэтмышлыжхъэм я лэмышцлэ сихуэну ара-
тлэ?»

¹⁹ Тхъэм Лэхь деж щылэ мацэр зэгуйгъэклри, абы псы къиуащ.
Шамсун псыклэ зигъэнцла нэужь, и къарури зэщлэувэжри, игури
къыхъэжащ. Аращ а псынэм Анклуэрей^b щлыфащар. Ар нобэми
Лэхь деж къыщыцлож.

²⁰ Фылистейхэм я тетыгъуэм ирихъэлэу Шамсун Исрэлным
я гъуазэу илъэс тлощклэ цытащ.

^a 15:17 Журтыбзэклэ «Жъэкъупщхъэм и луащхъэ» жилэу къокл.

^b 15:19 Журтыбзэклэ «Лъалуэм и псынэ» жилэу къокл.

ЕПЩЫКІУХАНЭ ІХЬБЭ

Шамсун фылистейхэм зэралэщлэклар

16 ¹ Зэгуэрым Шамсун Джазэ кӀуауэ кӀэхьпэ цӀыхубз ирихьэлэри, абы деж цӀыхьащ. ² Шамсун кӀалэм кӀыдыхьауэ щызэхахым, джазэдэсхэр кӀалэ дыхьэплэм хэлъ куэбжэм пэгъунэгъуу кӀыщыпэтӀысащ. Жэщ кӀыхьым мыхьейуэ пэплӀахэщ, нэхушым кӀалэрыхьэу яукӀыну цыгугъыу.

³ АрщхьэкӀэ Шамсун жэщ ныкъуэ хъухуш цӀыхубзым деж зэрыщылар. Жэщыкум кӀэтэджщ, кӀалэ дыхьэплэм хэлъ куэбжэр сэхым зэрыфӀэлъу иубыдри, пхъэрыгъажэр зэригъэлъэдауэ кӀыхитхьащ. И плэм ирилъхьэри Хъэуран лӀэныкъуэмкӀэ цыӀэ бгым и щхьэм дихащ.

Шамсун Далилэ зэрытекӀуэдар

⁴ Зэман дэкӀри, Шамсун фӀыуэ илӀэгъуащ Сэрэкъ псыхъуэм ДалилэкӀэ еджэу щыпсэу цӀыхубзыр. ⁵ Фылистейпщхэр а цӀыхубзым деж кӀэкӀуащ: «Бгъэпсалъэурэ кӀыпкӀрых абы и кӀаруушхуэм и цӀэхур, кӀащӀлэ зэкӀуэцӀытпхэу зэрыдгъэбэяунум и лӀамалыр. Абы пӀэкӀуэу дзыххэми дыжъын шӀэкӀл минрэ шӀэкӀлэищэр^а уэттынуш».

⁶ Далилэ Шамсун яужь ихьащ: «КӀыызжелэ уи кӀару егъэлеяр кӀыздикӀыр, сыткӀэ уэ узэрапхыфынур, уагъэсабырын папщӀлэ?»

⁷ Шамсун абы жэуап кӀритыжащ: «Сэ шабзэпс цӀыниблкӀэ сапхмэ, кӀарур сщӀлӀкӀынурэ, адреӀ цӀыху псоми ещхь сыхъунуш».

⁸ Далилэ ар фылистейпщхэм яжрилӀэжри, шабзэпс цӀынибл кӀыхуахьащ, абыхэмкӀэ лыр ипхащ. ⁹ ПӀэшхэм ящыщ зым зыщагъэпщкӀуауэ цӀыху щӀлӀсхэти, Далилэм Шамсун жрелэ: «Шамсун, фылистейхэр кӀыптоуэ!» АрщхьэкӀэ, щӀлӀпым

^а 16:5 Килограмм пщыкӀушым нӀблагъэ хъунуш.

къыхэщыкӀа луданэм мафӀэ лъэлэсмэ зэрызэпыщэтым хуэдэу, шабзэпс цӀыныблыр зэпитхъащ. И къарум и къыкӀыплӀэр цӀэхуу къэнащ.

¹⁰ Далилэ зигъэгусащ: «Уэ укъысщыдыхъэшхаш икӀи сыкъэбгъэпцӀащ. Сынолъэлу, къызжелэ, сыткӀэ уэ узэрапхыфынур?»

¹¹ Къыжрилащ: «Зэи къамыгъэсэбэпа клапсэщӀэкӀэ быдэу сапхмэ, си къарур сщӀэкӀынурэ, адреӀ псоми ещӀхь сыхъунуш».

¹² Далилэ клапсэщӀэкӀэ лыр зэкӀуэцӀипхэри, еджащ: «Шамсун, фылистейхэр къыптоуэ!» Пэшхэм ящыщ зым загъэпщкӀуауэ цӀыху цӀэххэт. АрщхъэкӀэ Шамсун зэрызэкӀуэцӀыпха клапсэр луданэм хуэдэу зэпичри ежьэжащ.

¹³ Арати, Далилэ хъурджэуащ: «Уэ зэпымычу укъысщыдыхъэшх икӀи сыкъыбогъапцӀэ. Къызжелэ узэрапхыфынур сыткӀэми».

«Си щхъэцым щыщу лӀрамыбл щэкӀ зэрызэлуащ лъэрыгум дэлъ щэкӀым хэбухуанэрэ *щэнджатэкӀэ* | *Щэнджатэ* зэщыбгуэжмэ, си къарур сщӀэкӀынурэ, адреӀ псоми ещӀхь сыхъунуш», – жэуап къитащ Шамсун.

¹⁴ Ар зэрыжейуэ, и щхъэц лӀрамыблыр къиштэтщ, лъэрыгум дэлъ щэкӀым хиухуанэри^а, щэнджатэкӀэ зэщигуэжащ. Итланэ къеджащ: «Шамсун, фылистейхэр къыптоуэ!» Ар къэушри, лъэрыгур, щэкӀри зэрыдэлъу, къыхитхъащ.

¹⁵ Далилэр къегиящ: «Дауэ къызжеплӀэрэ фӀыуэ сыкъэплъагъуу, афӀэкӀа дзыхь къысхуумыщӀу? Иджы ещанэ укъысцӀонакӀэ, уи къару егъэлеяр къызыхэкӀыр къызжеплӀ-ным и плӀэкӀэ».

^а 16:13-14 *щэнджатэкӀэ зэщыбгуэжмэ ... щэкӀым хиухуанэри* Мы псалъэхэр зыхэтыр пасэрей алыджыбзэкӀэ зэрадзэкӀаращ. Журты-бзэкӀэ тха лӀрытххэм ахэр дэхуауэ къыщӀэкӀынуш.

¹⁶ Махуэ къэс ар жи́лэурэ, абы Шамсун и щхьэр иригъэужэгъуащ. ¹⁷ Арати, пэжыр къыжри́лащ: «Сэ зэи щхьэщкӀэ си щхьэщым къыхэлэбакъым, сыт щхьэкӀэ жыплэмэ сына-зи́рщ^а, сыкътызэра́лхурэ Тхьэм сри́цлхуш. Си щхьэщыр яупсауэ щы́тамэ, къарууэ хъуар сцӀлӀкы́нурэ, дэтхэнэми хуэдэ сыхъунут».

¹⁸ Пэж къызэрыжри́лар къыгуры́уэри, Далилэ фылистеипщхэм я деж игъэкӀуащ: «Иджыри зэ фыкъэкӀуэж. лӀэхур зэрыщыт дыдэр къызжи́лащ».

Фылистеипщхэр къэкӀуащ, дыжынхэр ялыгъыу. ¹⁹ Шамсун и щхьэр и куэщлӀым илӀу игъэжейри, абы цлху къри́джащ, щӀалэм и щхьэц лэрамиблы́р триупсыкӀыу и къарур щигъэкӀыну, икӀи апхуэдэу хъуащ.

²⁰ «Шамсун, фылистейхэр къыптоуэ!» – къэджащ Далилэ.

Ар къэушри егупсысащ: «Япэхэми ещхьу, сыкътыхэкӀынщ!» Абы ищлэ́ртэкъым ТХЬЭМ къибгы́науэ. ²¹ Фылистейхэм лэрыубы́д ящлӀри, и нэхэр иращлащ, Джазэ яшэри гъуаплӀэ лъэхухэр къралъхьащ. ЦӀы́унэ кӀыфӀым гуэдз щрагъэхьэжырт.

²² Ауэрэ и щхьэщым щлэры́псу къэкӀыжу щладзащ.

Шамсун нэгъэсауэ илӀ ищлэ́жауэ зэры́лар

²³ А псом иужькӀэ фылистеипщхэр зэхуэсащ я тхьэ Дэджуан къурмэнышхуэ хуащлӀыну, я нэгу зрагъэужьы́ну. «Ди тхьэм бийуэ дила́ Шамсун ди лэмыщлэ кърилъхьащ», – жалэ́рт абыхэм.

²⁴ Шамсун щалъагъукӀэ, цлхухэм я тхьэм фӀыщлэ хуащлы́рт: «Кърилъхьащ ди тхьэм ди лэмыщлэ ди щлы́р зы́унэщлы́р, ди цлхухэм куэд хэзыгъэщлар».

²⁵ Зэрыгъэгушхуэ́жауэ, абыхэм кӀийуэ щладзащ: «Шамсун къафшэ, ди нэгу зригъэужьынщ». Ар къашэри, псоми

^а 16:17 ЕплӀ 13:5-м и елӀуэлапхьэм.

цлэнэклалъэ ящлү цлэдзаш. *Пкѳошлэсэхэм|Пкѳошлэсэ* яку дагъэува нэужь, ²⁶ Шамсун и лэпэр зылыгъ лүэхутхъэбзашлэм елъэлуаш: «Унащхьэр зылыгъ пкѳошлэсэхэм салъэлэсын хуэдэу сыгъэу, тегъэщлаллэ сщлынущи». ²⁷ Тхъэунэм цыхухъуи цыхубзи цлэхуэр цлэст. Абы цылэт фылистейпщухуар, унащхьэм щызэхуэсат цыху миниш, псори Шамсун щыдыхъэшхырт.

²⁸ Шамсун лъалуэу ТХЪЭМ зыхуигъэзаш: «ТХЪЭУЭ Тепщэныгъэ Зилэ, уигу сыкъэгъэклыж! Ди Тхъэ, сынолъэлу, къегъэгъазэ си къарум зэ закъуэ, къызэт лэмал си нитым ялъ фылистейхэм я деж щысщлэжыну». ²⁹ Тхъэунэм и пкѳошлэсэ щхъэлэхэм яку дэту, лэ ижымклэ зым, сэмэгумклэ адрейм зыпэщлигъакъуэри, ³⁰ Шамсун жилаш: «Сыхрекълуадэ сэри фылистейхэм я гъусэу!» Къарууэ илэмклэ цлэрылэри, тхъэунэр унафэщлуи цыху кызыэрыгуэклыуи цлэсам къатещэщаш. Езыр щыклүэдым цыху нэхъыбэм я псэ здихъаш, щыпсэум иуклам нэхърэ.

³¹ И къуэши, и ади зэрыунагъуэу къакълуэри и хъэдэр яшэжащ. Ар и адэ Мынэхъ и кхъэлэгъунэ Зорэрэ Ащтэлэрэ я кум хуээу цылэм щыщлалъхъэжащ. Шамсун илъэс тлощклэ Исрэилиым и гъуазэу щытат.

ЕПЩЫКЛУБЛАНЭ ЙХЪЭ

Мэхъей и унэм тхъэлъэлулэ зэрыщищлар

17 ¹ Ефрэлэм бгылъэхэм Мэхъейклэ еджэу зыл щыпсэурт. ²⁻³ Зэгуэрым абы и анэм жрилаш: «Уэ дыжбын шэкклэ минрэ шэклэлищэр^а пфлэкълүэдаш. Сэ зэхэсхаш дыгъуакълүэм узэрэбгар. Сэ слыгъщ а дыжбыныр, сэрат ар къэзыщтар».

^а 17:2-3 Килограмм пщыклүщым нэблагъэ хъунуш.

Мэхъей дыжбыныр и анэм иритыжащ. Апхуэдэу къыщыщлэкым, анэм жилащ: «ТХЪЭМ и нэф! къыппыыхуэнц, си къуэ! Мы дыжбыныр уи цлэклэ ТХЪЭМ тыхъ хузоцл. Къыхращылк! абы зи лъабжъэр гъэжа скъар|Скъар. Апхуэдэ щы-клэклэ сэ уэ узотыж мыр».

⁴ И къуэм къритыжам дыжбын шэклэл щит^а къыхихщ, гъу-клэм иритри, зи лъабжъэр гъэжа скъар^б иригъэццлащ. Ар Мэхъей и унэм щлагъэуващ. ⁵ Мэхъей тхъэлъэлуплэ илэт. Абы *тхъэпц* *клэпхынрэ|Тхъэпц клэпхын нысхъапэхэмрэ|Нысхъапэ* ищлри, и къуэхэм ящыщ зыр *тхъэпцу|Тхъэпц* хихащ.

⁶ А зэманым Исрәилилым пащтыхъ ялэтэкъыми, хәти флэтэ-рэзыр ищлэрт.

⁷ Ехъудей хәкум ит Бәтлахъым къаләм щыпсәурт зы лә-бий|Ләбийхәр щлали, ⁸ и унәр къыгъанәри псәуплэ къилыхъуә-ну ежъащ. Апхуэдәу къиклухъурә Ефрәлим бгылъэхәм къәсри Мэхъей и унәм къеклуәллащ.

⁹ Мэхъей къеупщлащ: «Дәнэ укъиклрә?»

«Сэ сыләбийщ, Ехъудейм хыхъә Бәтлахъым сыщыщщ, – жрилащ абы, – псәуплэ схуэхъун щыплэ солыхъуә».

¹⁰ Мэхъейр къолъәлу: «Си деж щыпсәу, сә егъэджаклуә, тхъэпц схуэхъу, илъәсым хуәзәу дыжбын шәкләлиппщ^с уәстынщ, щыптлэгъәнумрә пшхынумрә си луэхуш».

¹¹ Ләбийр арәзы хъури къәнащ, и къуэхәм ящыщ зы хуә-дәуи хуэхъуащ. ¹² Ццлаләр тхъэпц ищлауә, Мэхъей и унәм

^а 17:4 Килограммитрә ныкъуэм нәблагъә хъунуш.

^б 17:4 *зи лъабжъэр гъэжа скъар* Псалъэхәр къыбгурылуә зәрыхъунур журт тхыгъэм щыгъәнәлуакъым. Фыццлагъә Лъапләр зәпкъырызыххәм языныкъуэхәм хъәппыпитлу къалъытә, адрейхәм къазәрыгурылуәр зы хъәппыпуш, дыжбын тегъәлъәдауә.

^с 17:10 Граммищәрә пщлым нәблагъә хъунуш.

щыпсэурт. ¹³ Абы жилащ: «Иджы си флэщ мэхъу ТХЪЭР къызырэсыхуэфлыр, мы лэбийр тхъэпщ щысхуэхъуаклэ».

ЕПЩЫКІУИЯНЭ ІХЪЭ

Данхэр щыщлэм щыкІуэм Мэхъей и тхъэлъэуылэр зэрызэрапхъуар

18 ¹ А зэманым Исрэилиым паштыхъ илэтэкъым. Дан и лакъуэм Исрэилиым и щым щыщ Іхъэ ялэтэкъыми, щыпсэун къалъыхъуэрт^а. ² Арати, данхэр я лакъуэ псом хэдэжри, Зорэ, Аштгэл къалэхэм дэхэм, щлалэ лъэрызе-хытху зауэл емынэхэу къыхащыпыклащ. Ахэр щыналъэр яхутэн, щлапщытыкІын хуейуэ яутыпщаш. «ФыкІуэ, – жра-лащ абыхэм, – къэфхутэ щыналъэр зыхуэдэр».

Ефрэлیم бгылэхэм къыщысым, Мэхъей деж къыщыувылащ, абы нэху къыщеклащ. ³ Лэбий щлалэм и псэлъэкІлэр гъунэгъуу щызэхахым, езыхэм зэращыщыр къащІати, бгъэдыхъэри еупщлащ: «Хэт уэ мыбы укъэзышар? ІщыпщІлэр сыт? Іщыблэжьыр сыт?»

⁴ Абы Мэхъей къыхуищІлар кылуэтэжри, къыщІигъуащ: «Сэ абы тхъэпщу сыкыищтащ».

⁵ Ахэр кълъэлуащ: «Ди хъэтыр кълъагъуи, Тхъэм тхуеупщІ, гъуэгу дыкыщІытехъа Іуэхур къыдэхъуалэнумэ».

⁶ Тхъэпщым жэуап къаритыжащ: «Гъуэгу махуэ фытохъэ. ТХЪЭМ и нэлэ къыфтетынущ, физекІуэху».

⁷ Литхур къежьэжри Лэлиш къэсащ. Абыхэм кълъэгъуащ мыбы щыпсэу щыхухэр сайдейхэм я хабзэм зэрытетыр, гукъы-хэщт ямылэу, зыми димыкъузэу, мамыру зэрыпсэур. Ахэр сай-дейхэм япэлэщІлэт икІи зыми гуэттэкъым^б.

^а 18:1 Е: «я щІы Іхъэр кълъысыжатэкъыми». Еплъ 1:34-35; Йушэ 19:40-48.

^б 18:7 Е: «Іщам гуэттэкъым».

⁸ Цлалитхур Зорэрэ Аштэлэрэ кыыщысыжым, я лъэпкъэгъухэр кьеупщлащ: «Сыт жыфлэнур?»

⁹ Мобыхэми жалэн ялэт: «Дывгъаклуи датеугъауэ! Дэ тлъэгъуаш абы я щлым и флаггыр. Фымышхъэх! Зивмылъэфыху а щлыр зыларывгъэхъэ! ¹⁰ Абы фыклуэмэ флъагъунщ зы гукъыххэшт ямылэу щлышхуэм тепсэукл цыхухэр, а щлы бэлыхъ тхъэжыгъуэр здэщылэр Тхъэм дэ ди лэмыщлэ кърелъхъэ».

¹¹ Арати, данхэм щыщу цыху щихыр, зэрызэуэнум хуэдэу зэщлэуздауэ, Зорэрэ Аштэлэрэ кыдэклри гъуэгу теуващ. ¹² Здэклуэм Ехъудейм ит Къэрэтэрам деж зауэ пщылэу щитлысыклащ. Аращ нобэми Къэрэтэрам и къухъэплэ лъэныкъуэм Мэхъанэ-Данклэ^а щледжэр. ¹³ Абы иклри Ефрэлим бгылэхэм ихъащ, Мэхъей и унэм къеклуэлащ.

¹⁴ Лэишым плъаклуэ щыла зауэлитхум я лъэпкъэгъухэм зыхуагъэзащ: «Фэ фщлэрэ мы унэхэм языхэзым тхъэпщ клэпхыни, нысхъапэхэри, зи лъабжъэр гъэжа скъари зэрилъыр? Фегупсыс пщлэ хъунум», – жалэу.

¹⁵ Ахэр Мэхъей и лъапсэм ихъэщ, лэбий цлалэр щыпсэу унэм щлыхъэри флэхъус ирахаш. ¹⁶ Дан щихыр, зэщлэуездарэ зэуэным хуэхъэзыру, куэбжэпэм щызэхэтт. ¹⁷ Тхъэпщыр а зауэлхэм я гъусэу куэбжэпэм лутыхуклэ, щлыплэр къэзыхутауэ щыта цлалитхур клуэцлрыклри, тхъэпщ клэпхынри, нысхъапэхэри, зи лъабжъэр гъэжа скъари къащтащ. ¹⁸ Ар щилъагъум, тхъэпщыр къэулэбжъащ: «Сыт фщлэр зищлысыр?»

¹⁹ «Зэщлэплэ! – кыжралащ абыхэм, – зы псалъэ кыфлумыгъэкл. Ди гъусэу наклуи егъэджаклуэ, тхъэпщ тхуэхъу. Исрэилым и зы ллакъуэ уритхъэпщмэ нэхъыфлкъэ, зы цыху закъуэм ухуэлажъэ нэхърэ?»

²⁰ Тхъэпщыр къэгуфлащ. Тхъэпщ клэпхыныр, нысхъапэхэр, зи лъабжъэр гъэжа скъарыр кьищтэри, мобыхэм яхэту ежъащ.

^{а 18:12} Журтыбзэклэ «Дан и дзэ пщылэ» е «Дан и увыгъэ» жилэу къокл.

²¹ Я сабий щыкӀухэр, лэщыр, хьэпшыпхэр япэ ирагъэщри, езы-хэри кӀэлъежьэжащ.

²² Данхэр и унэм пӀэлэщӀэ хъуа нэужь, Мэхъей и гъунэ-гъухэр зэщигъэуӀуэри якӀэлъыпхъэращ. ²³ Ахэр данхэм якӀэлъыкӀийрти, къызэплъэкӀхэри Мэхъей къеупщӀащ: «Сыт уэ узыхуейр? Сыт мы къомри щӀызэхуэпшэсар?»

²⁴ «Фэ сэ езгъэщӀа тхъэхэри си тхъэпщри къызыдэфщтэри фежьэжащ. Сыт сэ къысхуэнэр? Дауэ фыкъызеупщӀрэ, сыт узыхуейр, жыфӀэу?» – жилащ Мэхъей.

²⁵ «Уи макъ зэхыдумыгъэх, – къагъэшынащ ар данхэм, – узыхуейр арамэ, ди зауэлӀ залымхэр къожэнщи, уи щхъэри уи унагъуэри ягъэкӀуэдынщ». ²⁶ Абыхэм я гъуэгум пащӀащ, Мыхъи, зэрапэмылӀэщынур къыгурыӀуауэ, унэмкӀэ игъэзэжащ.

²⁷ Данхэр, Мэхъей иригъэщӀа хьэпшып лъапӀэхэр ялыгъыу, и тхъэпщри ящӀыгъуу, Лэиш зы гукъыхэщти ямыӀэу щыпсэу лъэ-пкъым я деж къэкӀуащ. ЗэрылӀэпкъыу джатэщхъэрыкӀуэ ящӀри кӀалэр ягъэсыжащ. ²⁸ Абыхэм къащхъэщыжын ялэтэкъым, Саидэм пэжыжьэт, езыхэр зыми гуэттэкъым. Абы я кӀалэр Бэтархуб и гъунэгъуу къуэм дэтт.

Данхэм кӀалэр щӀэрыщӀэу яухуэжри щыпсэууэ щӀадзащ. ²⁹ ЛэишкӀэ зэджэу щыта кӀалэм Дан фӀащӀащ ИсрӀэилым и къуэхэм ящӀыцу езыхэр къызытекӀам и фӀепӀу. ³⁰ Я скъарыр кӀалэм дагъэувары, Мусэ^а и къуэ Джэршэм и къуэж Йонэтан тхъэпщ ящӀащ. Абы къытепщӀыкӀлахэр тхъэпщыу щытащ, гъэ-рыплӀэ^б ихуэхукӀэ. ³¹ Мэхъей ищӀа скъарыр я деж щахъумащ, Тхъэм и Унэр^с Шылэу щыӀэху.

^а 18:30 Языныкъуэ лэрытххэм зэритыр «Минащ»-щ.

^б 18:30 Зи гугъу ищӀ гъэрыплӀэр белджылыкъым.

^с 18:31 ЖыхуиӀэр Шэтыр ЛъапӀэрищ. Ар Шылэу щылащ Шамел бе-гъымбарымрэ пащтыхъ ТалутӀрэ я зэманым нэсыху. Еплъ Йушэ 18:1; 1 Пащтыхъхэр 1:3.

ЕПЩЫКІУБГЪУАНЭ ІХЪЭ

*Джыбэхъ къалэм щыпсэуэхэм щлэпхъаджагъэ
зэралэжъар*

19 ¹ Исрэилиым пащтыхь щамылэ зэманым, Ефрэлим и бгылъэ щыплэ жыжьэхэм щыпсэуащ зы лэбий. Абы Ехъудейм ит Бэтлахьым щыщу жэщгъуэлъ бзылхугъэ къишащ. ² Арщхъэклэ щыхубзым лэбийм зыкыхуигъэгусэри и адэм деж игъээзэжауэ, мазипл хъуауэ щылэт.

³ Лэбийм и унэлутыр гъусэ ищлщ, шыдитл къыздищтэри абы къыклэлъыкӀуащ, и гур флы хуищлыжу къишэжыну. Щыхубзым ар унэм щыщлишэм, адэм къилъагъури, гуфӀэу къыпезжащ.

⁴ Лэбийр и щыкӀу адэм хигъэзыхъри жэщищклэ щылэну къигъэнащ, щедфэ-щешхэу, щыжейуэ щылащ.

⁵ Махуэ епланэм ахэр ежъэжыну жьыуэ къэтэджати, щыкӀу адэм малъхъэм жрилащ: «Япэ щыклэ едзакъи уи гур щлэгъаубыдэ, итланэ фежъэжынщ». ⁶ А тӀур ешхэну-ефэну тӀысащ. Итланэ щыкӀу адэм жилащ: «Сынолъэу, къанэ иджыри зы жэщклэ, утхъэжу зэманыр бгъэкӀуэнщ». ⁷ Ежъэжыну хуеями, щыкӀу адэм едалуэри аргуэру зы жэщклэ щылэну къэнащ.

⁸ Махуэ етхуанэм и пщэдджыжьым ежъэжыну зыщигъэхъэзырым, щыхубзым и адэм жилащ: «Едзакъэ. Шэджагъуэ хъуху умыплащлэ!» Арати, зэгъусэу шхащ.

⁹ Щлалэм и жэщгъуэлъ фызымрэ унэлутымрэ и гъусэу ежъэжыну щыхуежъэм, щыхубзым и адэм жилащ: «Еплъ, пщы-хъэщхъэхуегъээзэкл хъуащ. Мыбдеж нэху фыктыщекӀ, махуэр кӀуагъэхэщ. Къани утхъэжу зэманыр гъакӀуэ. Пщэдджыжь жьыуэ зывгъэхъэзырынщи, фи унэ фыкӀуэжынщ».

¹⁰ Арщхъэклэ къэнэн имыдэу, хъэлъэ зытель шыдитӀым-рэ и жэщгъуэлъ фызымрэ и гъусэу Еусклэ иунэтӀыжащ (ар Ерусэлимщ). ¹¹ Еус щынэблэгъапэм, унэлутым жилащ: «Мы еусейхэм я дежклэ дыдэгъыхъи нэху дыктыщегъэкӀ».

¹² И зиусхъэным идактым: «Хъэуэ, Исрэилиым щымыщ хамэ лъэпкъым я къалэм дыдыхъэнкъым. Джыбэхъ дынэсыху дыкӀуэнщ. ¹³ Фынаклэуэ, – кыщӀигъужащ абы, – Джыбэхъ е Арэмэхъ дынэсыну делэнщи, а тӀум язым нэху дыктыщекӀынщ».

¹⁴ Ахэр Бенамин и щыналъэм ит Джыбэхъ щынэсам, дыгъэр етӀысэхыпат. ¹⁵ Жэщым щылэну къалэм дыхъэхэри, къалэ утым|Ут щетӀысэхахэщ, ауэ зыми иригъэблэгъактым, и унэ нэху кыщригъэкӀыну.

¹⁶ Ефрэлим бгылъэхэм щыщ, ауэ бенаминхэм яхэсу Джыбэхъ щыпсэууэ зы лыжъ а пщыхъэщхъэм губгъуэм щылэжъауэ къэкӀуэжырт. ¹⁷ Къалэ утым ис гъуэгурыкӀуэр щилъагъум, щӀэупщӀащ: «Дэнэ уктыкӀрэ, дэнэ укӀуэрэ?»

¹⁸ Лэбийм луэхур зылуыр жрилащ: «Ехъудейм ит Бэтлахъым дыкъокӀыж, Ефрэлим бгылъэм и щыплэ пхыдза докӀуэж. Сызыщыщыр аращ, ауэ Бэтлахъым луэху силэу сыщылат. Сэ ТХЪЭМ и Унэм сыкӀуэрейщ, итлани ныщхъэбэ зыми и унэ сригъэблэгъактым. ¹⁹ Дэ хъэуази, ди шыдхэм я луси дилэжщ, сэри, мы цӀыхубзми, ди гъусэ цӀалэщӀлэми тхурикъун сани цӀакхъуи дилэщ, зиусхъэн. НэгъуэщӀ зыри дыхуейкъым».

²⁰ «Фынаклэуэ си деж, – жиӀащ лыжъым. – Сэ зыхуей фыхуэзгъэзэнщ. Мы утым фыкъымынэ закъуэ». ²¹ Ахэр и гъусэу кыыздишащ, и шыдхэм лус яритащ. ГъуэгурыкӀуэхэм я лъакъуэр ятхъэщӀри, бысымым лэнэ къахуигъэуващ, игъэшхащ, иригъэфащ.

²² Абыхэм земаныр тхъэжу ягъэкӀуэхукӀэ, къалэдэс напэншэхэм унэр къаувыхъащ. Бжэм ину теуӀуэурэ, унэр зей лыжъым егуот: «Уи деж къекӀуэллэ цӀыхур кытхущӀэш, абы и гъусэу зытедгъэуну дыхуейщ».

²³ Лыжъыр кыщӀлэкӀри къажрилащ: «Хъэуэ, си къуэшхэ, апхуэдэ напэншагъэ фымыщӀлэ. А цӀыхур сэ си хъэщӀлэщ, апхуэдэ икӀагъэ фымылэжъ. ²⁴ ЦӀымыхъужым, сипхъу унэ имыхъамрэ

хьэщлэм и фызымрэ къыфхуцлэсшым нэхъыфц. Абыхэм лей ефх, фызыхуейр ефцлэ. Ауэ си хьэщлэм иклагъэ евмыцлэ».

²⁵ Арцхъэклэ мо гупыр абы жилэм едэлэуэнуи хуейтэкъым. Абдежым езы лэбийм и жэщгъуэлъ цыхубзыр хигъэзыхъ-ри къахуцлигъэклагъэ. Жэщыр зи кыхъагъыр абы лей ирахыу, ягъэпудурэ иклагъэ, нэхулъэр къыщызэклэщлитхъырац къыцаутыпцыжар. ²⁶ Нэху цыгъуэм цыхубзыр и зиусхъэ-ныр здэщылэ унэм къеклуэлэжац, бжэ щыхъэплэм щыджалэри, абдежым цылащ нэхулъэ къицлыху.

²⁷ Пцэдджыжъым и зиусхъэныр къэтэджу гъуэгу техъжын и мураду бжэр щылуихам, и лэр бжэцхъэлум телъу щыхъэплэм деж щыль фызыр кыльэгъуац. ²⁸ «Къэтэдж, наклэ», – жрилагъэ, ауэ жэуап къэлуакъым^а. Цыхубзыр кылэтц, шыдым трильхъэри клэужыну ежъжац.

²⁹ Унэм нэсыжа нэужь, сэ кыицтэщ, фызым и хьэдэр лыхъэ пщыкытлэу зэпигъэжри, Исрэилым и щынальэхэм зэбгригъэхац. ³⁰ Ар зылаагъуу хъуам жалэрт: «Исрэилыр Мысырым къыщиклыжам щыцлэдзауэ нобэм къэсыху мы-пхуэдэ цлэпхъаджагъэ зыми илэагъуакъым икыи илэжыакъым. Фегупсыс абы! Фызэчэнджэци, жыфлэ тцлэ хъунур!»

ЕТЮЦІАНЭ ІХЪБЭ

Исрэилхэм бенаминхэр зэрыхагъэщлар

20 ¹ Ищхъэрэклэ Дан щегъэжъауэ ипцэклэ Бэрца-бэ щыцлэкыжу, къуэкыплэмклэ щылэ Джылылэдеи исрэилу щыпсэухэр зэдэуэ Мызпэхъ деж ТХБЭМ и па-щхъэм щызэхуэсац. ² Лъэпкъ псом, исрэил ллакъуэу хъуам

^а 19:28 Пасэрей алыджыбзэклэ тха лэрытххэм мы псалъэхэр щыцлагъуац: «...сыту жыплэмэ, ар лат».

я лэщхьэтетхэр Тхьэм и лъэпкъым я зэхуэсым къеклуэллат. Ахэр джатэклэ зэщлэузэда лъэсырызеклуэ зауэл мин щипл хьурт. ³ Бенамин и лакъуэм къащлащ исрәилхэр Мызпэхь зэрыщызэхуэсыр.

Арати, исрәилхэр щлэупщлащ: «Дауэ мы луэху шынагъуэр къызэрыхъуа щыклэр», – жалэри.

⁴ «Си жэщгъуэлъ цыхубзыр си гъусэу Бенамин щынальэм ит Джыбэхь дыкъыщыувылат нэху дыкъыщеклыну, – къаж-релэж цыхубз яуклам и лым луэхур зэрыщытар. – ⁵ Жэщым лъэклыныгъэ зилэу Джыбэхь дэсхэр къызэхуэсри сыздэщылэ унэр къауыхьащ, сауклын мурадыр ялэу. Абыхэм си фызым лей кърахри, абы илыклащ. ⁶ Сэ ар лыхьэ-лыхьэу зэпкърысхри, Исрәилым и щынальэхэм щызэбгрэзгъэхаш. Укытэгъуэт, иклагъэт Исрәилым къыщыхъуар. ⁷ Иджы псоми, исрәилхэм, фи еплъыклэр жыфлэ».

⁸ Къызэхуэсауэ хъуар зы цыху хуэдэу къэуври жалащ: «Дэ тцъыщу зыри и унэ еклуэллэжынукътым. Хьэуэ, дязыхэ-зи клуэжынукътым. ⁹ Джыбэхьым етщлэнуращ: пхъэидзеклэ зытехуэр ятеуэнущ. ¹⁰ Исрәилым и лакъуэхэм щыщу щэ къэс цыхуипщл, мин къэс цыхуищэ, минипщл къэс цыху мин къыхэтшынущ, зауэлхэм я шхын зэрагъэпэщыну. Дзэр Бена-мин щынальэм ит Джыбэхь къыдыхьэу Исрәилым щалэжьа хьэклэкхъуэклагъэм пэклуэр иращлэжыфыну лэмал еттынущ».

¹¹ Исрәилым и зауэллу хъуар зыл и быну зэрыубыдащ, къалэм пэщлэувэну. ¹² Бенамину хъуам хъыбар хурагъэхьащ: «Сыт луэху шынагъуэ фэ влэжьар! ¹³ Къыдэфт а Джыбэхь щыщ цыху напэншэхэр, я псэр хэтхыу Исрәилым щызеклуэ лейр дгъэклуэдын хуэдэу».

Арщхьэклэ бенаминхэр хуейтэкъым я лъэпкъэгъу исрәил-хэм жалэр зэхыхыну. ¹⁴ Я къалэхэм къыкпори ахэр Джыбэхь деж щызэхуэсащ, исрәилхэм къезэуэн гуращеклэ. ¹⁵ Къалэ къэс

къыбгъэдэкӀыу асыхъэту къагъэува зауэлхэр джатэкӀэ зэщӀэ-
узэдауэ мин тӀощӀрэ хырэ хъурт, Джыбэхьым и зауэл щибл къы-
хэщыпыклахэр хэмытуикӀ. ¹⁶ А дзэшхуэм яхэтт къыхэщыпыкла
защӀэу зауэл щибл, лэсэмэгурыуэу, апхуэдизкӀэ шэрыуэрэ,
мывэдзкӀэ щхьэц налъэм теуэу. ¹⁷ Бенаминхэр хэмыту, Исрәли-
лым къыгъэувау зауэл лэзуэ мин щиплӀ, джатэкӀэ зэщӀэузэдауэ.

¹⁸ Исрәлихэр БәтӀэл къакӀуәри Тхьэм еупщӀащ: «Дэ тӀыщӀу
бенаминхэм езэуәну япә кӀуәнур хэт?»

ТХЬЭМ и жәуапыр къаләрыхьэжащ: «Ехьудейхэр япә
иреувә».

¹⁹ Нәху къекӀри исрәлихэр Джыбэхь пәмыжыжьэу дзә
пщӀыӀэу щитӀысыклащ. ²⁰ Исрәлихэр бенаминхэм зэрәзәуәнум
хуэдәу хьэзыру Джыбэхь хуэгъэзауэ иувыклахэщ. ²¹ Бенамин-
хэр Джыбэхь къыдәкӀщ, исрәлихэм ятеуәри, а зы махуэм мин
тӀощӀрэ тӀурә хагъэщӀащ.

²² Исрәлихэм я къарур къызэрыгъуәтыжри, зэрызәуәнум
хуэдәу япә махуэм здэщыта дydәм деж аргуәру щиувыклащ.

²³ Абы иужькӀэ ТХЬЭМ и пащхьэ ихьәри махуэ псом
щыгъащ, щыбжащ. ЕупщӀахэщ: «Иджыри дезәуәну ди къуәш
бенаминхэм?»

ТХЬЭМ къажрилащ: «Фәпәуә абыхэм».

²⁴ ЕтӀуанә махуэм исрәлихэм зыкъаләтри, бенаминхэм гъунә-
гъуу екӀуәлӀащ. ²⁵ АрщхьэкӀэ бенаминхэр Джыбэхь къыдәкӀщ,
къәпәжьәри джатэкӀэ зэщӀэузәда исрәил зауәлӀу мин пщӀыкӀуий
аргуәру хагъэщӀащ.

²⁶ Исрәлихэр, зэрылӀәпкъыу, БәтӀэл къәкӀуәжри, ТХЬЭМ
и пащхьэм гъырә бжәуэ исащ. А махуэм пщӀыхьэщхьэ пщӀондә
нәщӀ исащ, ТХЬЭМ тыхь гъэсынхэр, зәфӀ къурмәнхэр хуащӀащ.

²⁷ ИтӀанә ТХЬЭМ зыхуагъэзащ.

А зәманым *Тхьэм и Ӏуагъэм и Пхъуантәр|Пхъуантә ӀәанӀә*
БәтӀәлт здэщӀыӀэр, ²⁸ тхьәппщӀыр Хьәрун и къуә Елизар и къуәж

Панхэст. Цыхубэм я цлэклэ ар ТХЪЭМ еупщлащ: «Аргуэру дыклуэну ди къуэш бенаминхэм дезэуэну хьэмэрэ дыгывылэжыну?»

ТХЪЭМ и жэуапыр мырат: «Фыклуэ. Пщэдэй Сэ ахэр фи лэмышлэ нислхьэнущ».

²⁹ Арати, исрэлilhэм щыщү зыхэм Джыбэхь и хьурей-гьыр къатлысыхьащ. ³⁰ Андрейхэр махуэ ещанэм, япэхэми хуэдэу, Джыбэхь пэзанщлэу иувьклящ, бенаминхэм езуэну. ³¹ Бенаминхэр бийм ебгъэрыклуэрэ я къалэм пэлэщлэ хьуащ. Абыхэм, япэми хуэдэу, исрэлilhэм хэщлыныгъэ иратурэ, Бэтлэл ухуэзышэ гъуэгумрэ Джыбэхьклэ щылэ губгъуэм уизышэмрэ цыху щэщл хуэдизын уклыгъэ щашлащ. ³² Бенаминхэр, ипэм хуэдэу, бийр зэрыхагъащлэм иригушхуэху, исрэлilhэр егупсысырт: «Диклуэтурэ, къалэм пэлэщлэ тщлынщ, гъуэгум тетшэнщ».

³³ Исрэлilhэм я къару нэхьыщхьэр Бэлэл-Тэмарклэ иклуэтри иувьклящ, Джыбэхь и лэгъуэблагъэм^а пэтлыс щысахэми зрачащ. ³⁴ Исрэилым и зауэл нэхьыфлу минипщлыр Джыбэхь ебгъэрыклуэри, апхуэдизклэ зэхуэ *гуащлэ|Гуащлэ* зэхаублати, гъунэгъу дыдэ къахуэхъуа гузэвэгъуэр зыхащлэну бенаминхэр хунэсыртэкъым. ³⁵ ТХЪЭМ бенаминхэр Исрэилым и пашхьэм щызэхикъутащ, икли а махуэм джатэкклэ зэщлэуздеа зауэл мин тлощлрэ тхурэ зы щэрэ хагъэщлащ. ³⁶ Абдежщ бенаминхэм зэрызэтракъутар къащыгурыуар.

А псор къызэрыхъуар мыпхуэдэущ. Исрэлilhэр къиклуэтырт, Джыбэхь пэмыжыжьэу пэтлыс зыщлахэм шыгугъырти. ³⁷ Арати, пэтлысым щысхэр зэуэзэпсэу Джыбэхь теуэри, къалэр яубыдащ, дэсу хьуар джатэщхьэрыклуэ ящлащ. ³⁸ Исрэлilhэр пэтлысым хэсхэм гурылуат: къалэм лугъуэм зыщилэтауэ

^а 20:33 Журтыбзэм пэтлыс щашла щлыплэр тегъэчыныхъауэ кыыщыгъэлъэгъуакъым.

ялъагъумэ, ³⁹ истрэилхэм я къару нэхъыщхьэхэм ебгъэрыклэуэн щладзэн хуейщ.

Бенаминхэм щладзат истрэилхэр хагъащлэу, зауэл щэщлым нэс уклымгъэ ящлат. Абыхэм я гугъэт: «Шэч хэмылыу, дэ истрэилхэр зэхыдокъутэ, япэ зэхэуэм зэрыхъуам хуэдабзэу». ⁴⁰ Арщхьэклэ бенаминхэм зыкъагъазэри къальэгъуащ къалэм къыщхьэщыклым уафэм дэклуйей лугъуэр. ⁴¹ Истрэилхэм ебгъэрыклэуэн щладзэри, бенаминхэр къэшынэщ, гузэвэгъуэр къазэрыклэщлэзэрыхъар къагурылуати. ⁴² Псэууэ къэнахэр пшахъуэщлымклэ клэуэ гъуэгум тету щлэпхъуащ, ауэ бийр къаклэлъэщлымхьэщ, къалэ^а лъэныкъуэмкли истрэил гуп къапэувщ, я кум даубыдэри зэтрауклащ. ⁴³ Ахэр, яхэуэрэ, Нухъэ щегъэжьауэ^б Джыбэхъ и къуэклыплэ лъэныкъуэм нэс яхуащ. ⁴⁴ Бенаминхэм щыщу мин пщыклуйей хэклуэдащ, псори зауэл лъэрызехьэт. ⁴⁵ Пшахъуэщлымклэ ягъазэри Армун къырым хуэклуэу щлэпхъуат къелахэри, истрэилхэм иджыри минитху гъуэгум трауклымхьащ. Ахэр бенаминхэм Джыдылуэм нэсыху яклэлъыпхъэращ, аргуэру минит¹ хауклымклащ.

⁴⁶ А махуэм бенамину мин тлощлрэ тхурэ хэклуэдащ, ахэр псори джатэклэ зэщлэуэдауэ зауэл лъэрызехьэ защлэт. ⁴⁷ Ялэщлэклым Армун къырым зи псэр зыхьыфар цлымху цых къудейщ. Абдежым мазиплклэ щылахэщ. ⁴⁸ Истрэилхэм къагъэзэжри, Бенамин щыналъэм псэ зылуэу къащыпэщлэхуэр джатэщхьэрыклэуэ ящлат, цлымху ирехъу, псэущхьэ ирехъу. Я гъуэгум къалэу тетари ягъэсащ.

^а 20:42 Журт. «къалэхэм».

^б 20:43 Нухъэ щегъэжьауэ Е: «загъэпсэхуну къызэтеуывлэху, ирахужьэжурэ».

ТЮЩІРЭ ЕЗАНЭ ІХЬБЭ

*Ямыкыу къела бенаминхэм щхьэгъусэ
зэрагъуэтыжар*

21 ¹ А зауэм ипэ къыхуэу исрәилхэм Мызпэхь деж тхьэ-рылуэ щашлыгъат зыми ипхъу щхьэгъусэу бенаминхэм ирамытыну. ² Иджы ахэр Бәтләл къәкылауэ, гухәщлу гъыуэ Тхьэм и пащхьэ ист. Пщыхьәщхьэ хъуху ину гъахәщ. ³ «Ди ТХЬЭ, Исрәилим и Тхьэ, – жаләрт абыхэм, – сыт Исрәилим апхуэдэ къыпщыпщлар? Сыт нобэ Исрәилиыр зы ла-къуәклә нэхъ мащлә щләхъуар?»

⁴ Къыкъләыкылуэ пщәдджыжым, жьыуэ къәтәджри, цыху-хэм къурмән щыплә яухуащ, абдежым тыхь гъэсынхэмрә зәфл къурмәнымрә щашлащ. ⁵ Исрәилхэр щләупщлат: «Мызпэхь деж ТХЬЭМ и пащхьэм дыщызэхуэсым къримыхьәллә ди лакъуэхэм яхәт?» Тхьэрылуэ быдә ящлыгъат абы къримыхьә-лләм и ажалыр къагъэсыну.

⁶ Исрәилхэр хуабжьу иринәщхьейт я къуәш бенаминхэм я щхьэ кърыкылау. «Нобэ Исрәилим зы лакъуэ хәщләщ, – жа-ләрт абыхэм. – ⁷ Къелахэм дәнә щхьэгъусэ къахуэдитхынур, дипхъу зәи абыхэм едмытыну ТХЬЭМ и цләклә псалъә ттауэ?»

⁸⁻⁹ Исрәил лакъуэхэм щыщу Мызпэхь деж ТХЬЭМ и па-щхьэм щекыуәклә зэхуэсым къримыхьәлләр хәтми щыщләупщләм, цыхуу къекыуәлләр къапщытәри, къызэрыщләкылау, Джылы-ләдейм ит Абәш зыри кыкылатэкым. ¹⁰ Жылагъуэм а щыпләм яутыпщаш зауәл хахуэ мин пщыкыутл, унафә яләу: «Фыкыуи, Джылыләдейм ит Абәш щыпсәууэ хъуар джатәщхьэрыкыуэ фщлы, цыхубзи сабии къәвмыгъанәу. ¹¹ Фызытетынур мыращ: къанә щымыләу Тхьэм хуәвгъәкыуэд, хьыджәбз ямышахэм флә-кыла къәмынәу». ¹² Абәш щыпсәухэм хьыджәбз ямышауэ щыплә къыхагъуэтати, псори Хьәнәнәй ит Шыләу щылә дзә пщыләм къашащ.

¹³ Зэрыжылагъуэу зэхуэарэзыуэ, Армун къырым ис бенаминхэм зэфI псалъэ хурагъэхъащ. ¹⁴ Бенаминхэр къеклуэлэжри, абыхэм щхьэгъусэу иратащ Абэш къраша хъыджэбзхэр. Ауэ псоми яхурикъуакъым.

¹⁵ Цыхухэр иджыри хуабжъу иринэщхьейт бенаминхэр зэрыхэклуэдам, ТХЪЭМ исрәилхэр зы лакъуэкIэ нэхъ мащIэ ищIати. ¹⁶ «Бенаминхэм я цыхубзхэр зетеклуэдащ, дэнэ щхьэгъусэншэу къэна бенаминхэм иджы цыхубз къахуздитхынур? – жаIащ жылагъуэм я тхьэмадэхэм. – ¹⁷ Исрәилиым зы лакъуэ фIэмькIуэдын щхьэкIэ, бенаминхэм я щIы Iыхьэр къелахэм къахуэнэн хуейщ. ¹⁸ Абыхэм дэ дипху етт хьунукъым, унафэ быдэ диләщи: бенаминхэм зипхуэ езытым пу нэлатьыр къылъысауэ аращ».

¹⁹⁻²⁰ ИкIэм-икIэжым къагупсысащ: «Фыкъэдалуэт, – зыхуагъазэ бенаминхэм, – ТХЪЭМ и махуэшхуэр илъэс къэси Шылэу цагъэлъапIэ. А къалэр БэтIэл и ищхьэрэ, Лыбун и ипщэ лъэныкъуэхэмрэ БэтIэлрэ Шэчэмрэ яку дэль гъуэгум и къуэкIыплэмрэ хуозэ. Фынэсмэ, – къыпащэ адэкIэ тхьэмадэхэм, – жызум хадэхэм зыщывгъэпщкIуи ²¹ факIэлъыплъ. Шылэу хъыджэбзхэр къэфэну къытехъа нэужь, зырызыр къэфпхъуати, Бенамин щыналъэм фыкъэкIуэж. ²² Хъыджэбзхэм я адэхэмрэ я дэльхухэмрэ къытхуэтхьэусыхэмэ, яжетIэнщ: „ЗэхэщIыкI зивгъэли къытхуэвгъанэ хъыджэбзхэр. Зауэм къитша цыхубзхэр щхьэгъусэу псоми яхурикъуакъым. Фи арэзыныгъэ хэлъу къыщевмытаклэ, къуаншагъэр фи деж нэсынукъым“».

²³ Бенаминхэм апхуэдэуи ящIащ. Хъыджэбзхэр къыздэфэм, цыхухуэу къэс зырыз къапхъуатэри, щхьэгъусэ ящIыну къахъащ. Я щIы Iыхьэм къагъээзэжщ, къалэхэр щIэрыщIэу яхуэжри, дэтIысхьэжахэщ. ²⁴ Исрәилхэми Шылэу афIэкла зыщIалэжъакъым, щхьэж и лакъуэ, и унагъуэ яхыхьэжри, дэтхэнэри и щIы Iыхьэм итIысхьэжащ.

²⁵ А зэманым Исрәилиым паштыхь ялэтэкъыми, хэти езым фIэтэрэзыр ищIэрт.

**«Гъуазэхэм я тхылъым» узыщрихьэллэ
флэщыгъэхэм я псалъалъэ**

Ашэрэт – Къуэкълплэ Гъунэгъум щыпсэуа лъэпкъхэм ягъэлъаплэу щыта тхьэгущэ нэхъыщхьэхэм ящыщ, уеблэмэ ар тхьэнанэуи къалъытэу щытащ. Жыгым е пхъэ пкъом и теплъэр илэущ ар пасэрей цлыхухэм къагъэлъагъуэу зэрыщытар.

Аштэрэт – Къуэкълплэ Гъунэгъум щыпсэуа лъэпкъхэм ягъэлъаплэу щыта тхьэхэм ящыщ, лъагъуныгъэм, бэвыгъэм, зауэм я тхьэгущэу къалъытэрт. Алыджыбзэкълэ «Астартэ» жыхуалэращ.

Бэлэл – Къуэкълплэ Гъунэгъум щыпсэуа лъэпкъхэм ягъэлъаплэу щыта тхьэ лъэщхэм ящыщ, щлыуэпсыр и лэ илэу, бэвыгъэм, лъхугъэм и тепщэу къалъытэрт.

Лэбийхэр – Екъуб и къуэ Лэбий и щлэблэщ, истрэил лъэпкъым и лакъуэ пщыкълтым щыщ. Мусэ и лъэхъэнэм Тхьэм лэбийхэм ящыщ Хьэрунрэ абы и щлэблэмрэ тхьэпщ хьэкъыр и пащхьэ щрахьэкълыну къыхихат, а къудамэм щымышт лэбийхэм тхьэпщ къуэдзэу щытыныр къахуиухат.

Нысхъапэ – Журт. «терафим». Тхьэ пэлъытэу зэрахьэу щыта цлыху теплъэ зилэ пкъыгъуэхэм аращ зэреджэр. И пащхьэ тхьэ щелъэлуу унэм щызэрахьэу щытащ. Фыцлагъэ Лъаплэм зыбжанэрэ ущрохьэллэ нысхъапэхэм я гугъум, къызэрыхэщри Тхьэм имыгъэдахэ луэхугъуэущ.

Сэналлащхьэ – Тэурэт Хабзэр къахуиуху Тхьэр истрэилхэмрэ Мусэрэ къащыхуэкълуа лащхьэщ.

ТХБЭ – Хьэрфышхуэ защлэкълэ тхауэ ди ээдзэкълыгъэм узыщрихьэллэ «ТХБЭ» псалъэм къыгъэлъагъуэр журтыбзэ текстхэм хьэрфипллу зэхэту къыщыкълуэ «ЙХВХ» псалъэращ. Тхьэм Муси истрэилхэми закъызэрыригъэцлыхуауэ щытар а цлэмклэщ. Езы псалъэр «щылэн» мыхьэнэр зилэ пасэрей журт псалъэм къытекълуу къыщлэкълынуу. И лүклэ дьдэр нахуэу

щымытми, щлэныгъэлэжьхэм ар «Яхве» къэпсэлъыклэм нэхъ пэблагъэу хуагъэфашц.

Тхъэм и лугъэм и Пхъуантэ – Тхъэм Мусэ унафэу хуищлам тету Пхъуантэ Лъаплэр дыщэпсыр зытегъэлъэда пхъэм къыхэщлыклат, Тхъэм и псалъэхэр зытетха, мывэскъащккэ зэджэ мывэбгъуитлри абы дэлъу яхъумэрт. Пхъуантэ Лъаплэм дамабгъуэккэ зэджэ уафэгу псэушхъэхэм я теплъэр зилэ дыщэ пкъыгъуитл теццыхъат. А псэушхъэхэм я дамэ зэхуакухэр Тхъэм и щыгу тахътэу къалъытэрт. Тхъэм и щылэныгъэр исрэллхэм нахуэ щащищлу щытар абдежщ.

Тхъэпщ – Тхъэхуэлухуэщлэхэр зэфлэзыгъэкк, а хъэкъыр зи пщэ дэлъ цыхуш. Тэурэт Хабзэм ипкъ итккэ, тхъэпщыр Мусэ и къуэш Хъэрун и ццлблэм щыщын хуейщ. Абыхэм тхъэпщ хъэкъыр япэ щыккэ Шэтыр Лъаплэм щрахъэккэщ, иужьккэ я къалэныр Тхъэм и Унэм щагъэзащлэу хуежьащ. Абыхэм я пщэ дэлът тхъэхуэлухуэщлэ лугъуахуэхэр зэрагъэккэуэну, къурмэн ящлыну, дауэдапцэхэр зэрэккэуэккым ккэлыпплыну. Тхъэпщхэм ядэлэпыкърт лэбийхэр.

Тхъэпщ ккэпхын – Журт. «ефод». Бгыщлэпхэ щлэпхауэ тхъэпщым зылуилъхъэу щыта ккэпхын лэужьыгъуэм зэреджэр аращ. Тхъэм и унафэр зыхуэдэр къращлэну зэрахъэу щыта щыгъыныгъуэщ.

Фылистейхэр – Ди лъэхъэнэр къыхъэным ипэ XII лэщыгъуэм Ццыкурытыхым и луфэр, Исрэлл хэгъэгум ипщэ-къухъэплэ лъэныкъуэр къэзызэу лъэпкыщ. Къызэралъытэмккэ, ахэр иджырей Алыдж щлыналъэм къилэпхъуккэ жылэщ. Фылистейхэм къэрал гъэпсыккэ зилэ Джазэ, Ашкъэлэн, Ашдэд, Джат, Акурэн къалэхэр яухуауэ щытащ. Пащтыхь Даут зэхикътэху, исрэллхэмрэ фылистейхэмрэ зэбий ккэуфлыщлу къэгъуэгурыккэуэщ.

**«Гъуазэхэм я тхъылъым» узыщрихъэллэ псалъэ
гурылуэгъуейхэм я псалъалъэ**

Ахъуэ – кхъужьлэрысэ теплъэ зилэ пхъэшхэмыщхъэ къызыпыклэ жыг хъурей-баринэ, «инжир» жыхуалэращ.

Гуащлэ – къару, зэфлэклыныгъэ; лъэщагъ, бланагъэ; пхъашэ, ябгэ; щхэмыгъазэ; къиклуэт зымышлэ.

Гъуазэ – унафэщл, пашэ.

Дарэгъу – дэджэгъуэгъу, гъусэ, зы луэху зэдэзыщлэ.

Къуентхъ – зауэ, теуэ, зеклуэ хуэдэхэм деж бийм къылэщлэх мылъку, лэщэ-фащэ.

Мэлуху – бжы, сэшхуэ хуэдэхэм пэщладзу зэрызахъумэжу щыта гъушл пашлэ хъурей е плимэ, шапэлудэ.

Мыклумынщ – щлакхъуэгъэтэдж зыхэмылъ.

Нузыр – Тхъэм и цлэклэ цыхум игъээзэщлэну ит псалъэ, гухэлъ, гуращэ.

Пкъошлэсэ – щлэгъэкъуэну, щлэсэнэу ягъэуэв пхъэ е бетон гъэжа клыхъ.

Псэзэпылхъэплэ – хуабжыу шынагъуэ, узыхэклуэдэнклэ хъуну луэху.

Псыдыхъэ – гуэл, хы луфэхэм псыр хъэбзыпэу щыдыхъэ щыплэхэр; псыдэуаплэ, хыжьэ.

Псыхъэлгъахуэ – псым кърхъэх жыг лъабжьэ, пхъэ хуэдэхэр.

Скъар – цыхухэм щхъэщэ зыхуащл, мывэм, пхъэм, дыжбыным е дыщэм къыхэлущлыклауэ цыхум е псэущхэм и теплъэ зилэ.

Телъхуэ – лэщ зехъэным епха псалъэ: егъуанэу къальхуар.

Тломнлърэ цлыкы – бэрэбан пашлэ цлыкы, зы лэмклэ ялыгъыу, адреЙ лэмклэ теулуэурэ макъамэ кърагъэклыу.

Уэздыгъей – илъэс хъурейклэ цыххыдзэм хуэдэ и пщлэщэхэр зыпыт, шыклуртым къызыпыклэ, лъагъу дэклей жыг, «сосна» е «кедр» (къурш уэздыгъей) жыхуалэращ.

Ут – цыхухэр щызэхуэс щыплэ хуит.

Хеящлэ – хеяжьэ; къуаншагъэ зыбгъэдэлъыр зэхэзыгъэкӀ цыху.

Хьэкуэстыгу – шы зыщлащлэ, шэрхъитӀ зыщлэт гу.

Хьэкъулэ – къэралым лъысу цыхухэмрэ лӀэхущлаплэхэмрэ я мылӀкум, хэхъуэм къыхагъэкӀ лыхьэ.

Чэт – щымахуэм мэлхэр щалыгъ увылӀплэ.

Чэтэн – пхъашӀу зӀлуща щэкӀ лув лъэпкъыгъуэ.

ЧыцӀыбжьей – пхъэщхьэмыщхьэ тӀатӀэ къызыпыклэ, занщӀэу дӀекӀей жыг лӀэужьыгъуэ, «финиковая пальма» жыхуалӀэращ.

Щауэгъу – ныбжэгъугъэкӀэ къыппыщла, узыпыщла цыху; къэзышагъащӀэм хьэгъуэллыгъуэр зӀфӀэкӀыху дӀщлыгъу, и гъусэ щлалэ.

Щэдж – хьэвэ щлыклӀу зэтелъхьа пхыр куэд.

Щэнджатэ – щэкӀ щызӀлуащӀэкӀэ зэрызӀэагуэ лӀмӀэпсымэ.

Ӏэщхьэтет – унафӀэщӀ, нэхъыщхьэ, тет, лӀтащхьэ.

Ӏуагъэ – зыгуэрым жиӀар зэрыпӀажымклэ шӀэсыплэ зӀриувӀэ псалъэ, тхьэрылӀуэ, тхьӀлӀанӀэ.

Фиццигъэ ЛъапІэ

